

VIỆT-NAM CÔNG-HÒA
HỘI-ĐỒNG VĂN-HÓA GIÁO-DỤC

Chính Sách

VĂN-HÓA GIÁO-DỤC

méthode culturelle nationale

1972

(Chính-sách Văn-hóa Giáo-dục ảnh-hưởng sâu đậm đến đời sống của một dân-tộc và sự tồn vong hưng-thịnh của một Quốc-gia.

Công-cuộc bảo-tồn và phát-huy văn-hóa dân-tộc, thâu-thái và đồng-hóa những tinh-hoa của các nền văn-minh thế-giới, cũng như công-cuộc kiện-toàn và canh-tân giáo-dục là một sứ-mạng quan trọng cần được hướng-dẫn bởi một chính-sách trường-kỳ, toàn diện và liên-tục. Nói đến chính-sách Văn-hóa Giáo-dục là đương nhiên phải đề-cập đến khái-niệm Văn-hóa và sứ-mạng của Giáo-dục.

Văn-hóa là nếp sống về mọi mặt của một dân-tộc, bao gồm tất cả những biểu-hiện liên-hệ đến con người trong cộng-đồng, từ tư-tưởng, cảm-xúc, giá-trị tinh-thần đến những thực-hiện vật-chất. Văn-hóa là những gì con người sáng-tạo ra và thâu-nhận được trong sự giao-tiếp với tha-nhân và thiên-nhiên. Tất cả những sáng tạo và thâu-thái đó tạo thành những mô-thức cho thái-độ, ý-thức giá-trị và ước-vọng tự-nhiên, khiến cho mỗi dân-tộc có một sắc-thái riêng-biệt mà vẫn giữ những cốt-cách chung của con người.

Văn-hóa không có tính-cách bất-di, bất-dịch mà luôn luôn tiến hóa. Chính Giáo-dục giữ vai-trò đẩy đà-tiến liên-tục của Văn-hóa. Do đó, Giáo-dục phải luôn luôn đổi mới. Bởi vì, ngoài sứ-mạng bảo-tồn di-sản văn-hóa của tiền-nhân, Giáo-dục có nhiệm-vụ cấu-tạo môi-trường thuận-lợi cho sự phát-triển điều-hòa của con người về thể-chất, trí-tuệ và đạo-đức, sự phát-huy những đức-tính và khả năng cần-thiết, những thái-độ và ý-thức giá-trị mới thích-hợp với xã-hội mới. Giáo-dục cũng phải góp phần vào công-cuộc xây-dựng một nền Văn-hóa theo đà tiến-bộ của cộng-đồng quốc-gia và thế giới.

Tuy Giáo-dục phải hướng đến mục-tiêu canh-tân xã-hội, nhưng trong chế-độ dân-chủ chân-chính, cứu-cánh tối-hậu của quốc-gia là phụng-sự quyền-lợi căn-bản của con người. Do đó,

nền Giáo-dục của Việt-Nam Cộng-Hòa phải dung-hòa tự-do của con người và sự thăng-tiến của xã-hội.

Văn-hóa và Giáo-dục có tác-dụng hỗ-tương : Sự phát-triển và canh-tân Giáo-dục góp phần quan-trọng vào việc thăng-tiến xã-hội ; ngược lại, những cố-gắng để nâng-cao đời sống vật-chất và tinh-thần của dân-tộc cũng tạo hoàn-cảnh thuận-tiện cho sự phát-triển giáo-dục.

Văn-hóa Giáo-dục chỉ phát-triển mạnh mẽ được trong một môi-trường chính-trị, kinh-tế và xã-hội thuận-lợi, mà chính-sách Văn-hóa Giáo-dục phải tích-cực góp phần tạo-dựng.

Bởi vậy, chính-sách Văn-hóa Giáo-dục phải nằm trong chính-sách chung của Quốc-gia. Cho nên giới hữu-trách về chính-trị, kinh-tế và xã-hội cũng có trách-nhiệm đối với sự thịnh-suy của Văn-hóa Giáo-dục. Ngược lại, giới hữu-trách về Văn-hóa Giáo-dục cũng phải chịu phần trách-nhiệm đối với sự thăng-trầm của chính-trị, kinh-tế, xã-hội.

Mối tương-quan giữa Văn-hóa, giáo-dục và chính-trị, kinh-tế, xã-hội nêu trên, đã mở rộng tầm quan trọng của chính-sách Văn-hóa Giáo-dục trên cả hai phương-diện : quan-niệm và thực-hiện.

Chính-sách Văn-hóa Giáo-dục phải là một Quốc-sách, đòi hỏi sự tham-gia tích-cực của toàn-dân.

Chính-sách này phải có tính cách thực-tiện, phải thái-độ được tinh-hoa của văn-hóa thế-giới, để đáp ứng những nhu-cầu của Quốc-gia Dân-tộc.

Chính-sách Văn-hóa Giáo-dục của Việt-Nam Cộng-Hòa, chung-qui, phải nhằm tiến đến cứu-cánh tối-hậu là sự tự-tồn và tiến-bộ của ba thành-tố cơ-bản - cá-nhân, gia-đình và xã-hội - trong một thể hòa-hợp, để dĩ tạo-dựng một Quốc-gia hưng-vượng có thể đóng-góp vào nền Văn-hóa nhân-loại.

PHẦN THỨ NHẤTCHÍNH-SÁCH VĂN-HÓA

CHƯƠNG I. -ĐẠI-CƯƠNGI.- TỰ-DO VĂN-HÓA VÀ CHÍNH-SÁCH VĂN-HÓA :

Khi nói đến chính-sách văn-hóa, nhiều người tỏ ra dè-dặt, nghi-ky hoặc chống-đối, vì cho rằng đó chỉ là sự quy-định một nội-dung ý-thức-hệ có tính-cách cưỡng-bách đối với văn-hóa, một đường lối chỉ-huy công-cuộc sáng-tác và nghiên-cứu trong những lãnh-vực văn-học, nghệ-thuật, tư-tưởng, khoa-học. Đó không phải là một quan-niệm chính-xác về chính-sách Văn-hóa của một chế-độ dân-chủ tự-do. Sinh-hoạt văn-hóa không chỉ dành riêng cho giới văn-nghệ-sĩ và một thiểu-số hưởng-thụ trong xã-hội ; dân-chúng cần thấu-hiểu, thưởng-thức văn-hóa và tham-dự vào đời sống văn-hóa. Như vậy, chính-sách văn-hóa phải nhằm giúp cho mọi giới đồng-bào có đủ điều-kiện sinh-hoạt văn-hóa, đồng thời tạo môi-trường thuận-lợi cho công-cuộc phát-triển kinh-tế thoát khỏi tình-trạng chậm-tiến. Chính-sách này không chủ-trương một nền văn-hóa chỉ-huy và cũng không hạn-chế tự-do chính-đảng trong sinh-hoạt văn-hóa.

II.- QUÁ-TRÌNH VĂN-HÓA VIỆT-NAM :

Một chính-sách Văn-hóa thực-tiễn không thể thoát-ly khỏi bối-cảnh xã-hội đương-thời. Bối-cảnh này ảnh-hưởng thâm-trọng đến mục-tiêu và đường-lối của chính-sách. Chính những điều-kiện lịch-sử, địa-dư và tâm-lý đặc-thù đã tạo nên ở đa số người Việt-Nam những phản-ứng, những tiếp-xử, những lối sống và cảm nghĩ, những hình thức biểu-lộ tư-tưởng và tình cảm riêng biệt, những cái mà ta gọi là cá-tính dân-tộc. Cá-tính có hai năng-lực có vẻ là tương-phản nhưng kỳ thực lại bổ túc cho nhau : một bên là năng lực đối kháng mãnh-liệt, một bên là năng-lực đồng-hóa phi-thường. Chính với bản-tính thiên-bẩm ấy, nhân-dân Việt-Nam đã

tạo-dựng cho mình một nếp sống riêng biệt, một nền văn-hóa đặc-thù. Cái gốc của nền Văn-hóa dân-tộc này, theo những phát-minh về khảo-cổ, là nền văn-hóa Lạc-Việt. Những điều-kiện lịch-sử đã đem lại cho cái gốc ấy những đóng-góp của những nền Văn-hóa lân-cận, quan-trọng nhất là Văn-hóa Trung-Hoa và Văn-hóa Ấn-Độ. Từ thế-kỷ mười một trở về sau, Việt-Nam còn tiếp-thu thêm hai nền Văn-hóa Chiêm-Thành và Chân-Lạp.

Thế-kỷ XVII đánh dấu sự du-nhập của văn-hóa Tây-Phương cùng với Kitô giáo. Sự tương-khác Đông-Tây dần dần trở thành mãnh-liệt làm chấn-động đến cả căn-bản của nền văn-hóa cổ-truyền.

Từ khoảng năm 1930, đặc biệt là từ 1945, trong khi Dân-tộc Việt-Nam tiếp-tục tranh-đấu để giành độc-lập thì chủ-nghĩa Cộng-sản lại được du-nhập, vì đó văn-hóa Việt-Nam đang trải qua nhiều thử-thách trong sự tranh-giành ảnh-hưởng giữa Thế-giới Tự-do và Khối Cộng-Sản.

Nền tảng tín-ngưỡng của đại chúng Việt-Nam là phụng-sự Tô-Tiên, Thánh-Thần và Anh-Hùng Dân-tộc, đượm màu Không-Giáo và Lão-Giáo. Kế đó, Phật-Giáo tô-bồi nền-tảng cổ-truyền ấy, hợp thành một ý-thức tôn-giáo ảnh-hưởng sâu đậm đến đời sống tinh-thần của dân-chúng. Sau này, có Kì-tô-Giáo, Hồi-Giáo và gần đây còn thêm các tôn-giáo : Cao-Đài, Phật-Giáo Hòa-Hảo, Baha'i...

Xã-hội Việt-Nam xưa kia là một xã-hội quân-chủ và nông-nghiệp. Nhưng nền quân-chủ Việt-Nam không có tính-cách chuyên chế vì chế-độ xã-thôn tự-trị. Nền nông-nghiệp Việt-Nam cũng chỉ là tiểu nông-nghiệp được hỗ trợ bởi chế-độ quân-cấp công-diên, cho nên trước khi người Pháp tới đô-hộ, ít có vấn-đề đại-diên-chủ bóc lột tá-diên. Nhờ vậy, truyền-thống xã-hội Việt-Nam có tính-chất tự-do và dân-chủ.

Dân-tộc Việt-Nam rất trọng đạo-đức và văn-học. Ngày xưa, tiêu-chuẩn để tuyển-chọn nhân-tài lãnh-đạo là tài-đức : với tài và đức người dân nào cũng có cơ-hội tiến-thân.

Nhưng qua những khoảng thời-gian dài bị đô-hộ, qua hơn một phần tư thế-kỷ bị chiến-tranh triền-miên và qua sự du-nhập bừa-bãi các phong-trào sinh-hoạt ngoại-lai, qua sự can-thiệp của các lực-lượng chính-trị quốc-tế, nền văn-hóa cổ-truyền Việt-Nam đang trên đà suy sụp. Nền văn-hóa cổ-truyền này có những giá-trị đặc-biệt mà đa số đồng-bào còn thiết-tha quý-chuộng :

- Tinh-thần bất-khuất của Dân-tộc.
- Tinh-thần tương-thân tương-trợ.
- Tinh-thần trọng tôn-giáo, đạo-đức và chú-trọng đến sự tu-thân.
- Lòng sùng kính Tổ-Tiên, Thánh-Thần, và Anh-Hùng Dân-Tộc.
- Lòng tôn-quí trưởng-thượng, kính-trọng hiền-tài.
- Tinh-thần hiếu-hòa và hiếu-khách.
- Lòng yêu-mến, quý trọng gia-dình, giữ sự hiếu đễ.

Tuy nhiên, Dân-tộc Việt-Nam cũng có khuynh-hướng theo đà tiến-bộ chung trên thế-giới để tiếp-thu những cái hay bên ngoài.

III.- TÔN-CHỈ CỦA CHÍNH-SÁCH VĂN-HÓA :

Chính-sách văn-hóa Việt-Nam được quy-định theo những tôn-chỉ sau đây :

- 1/ Nhân-bản : Lấy con người làm cứu-cánh, đề-cao những giá-trị thiêng liêng của con người, chủ-trương sự phát-triển quân-bình và toàn-diện của mỗi người và mọi người.
- 2/ Dân-tộc : Nhằm biểu-hiện và phát-huy tinh-thần, các truyền-thống tốt đẹp, các giá-trị đặc-thù của dân-tộc, bảo-đảm sự đoàn-kết và trường-tồn của dân-tộc, sự phát-triển điều-hòa và toàn-diện của quốc-gia.
- 3/ Khai-phóng: Không ngừng hướng tới sự tiến-bộ, tôn-trọng tinh-thần khoa-học, rộng-rãi đón nhận tinh-hoa văn-hóa thế-giới, góp phần phát-triển sự cảm-thông và hợp-tác quốc-tế, tích-cực đóng-góp vào sự thăng-tiến nhân-loại.

IV.- ĐỊNH-HƯỚNG CỦA CHÍNH-SÁCH VĂN-HÓA :

Do những tôn-chỉ nêu trên, chính-sách văn-hóa Việt-Nam được thể-hiện theo những chiều-hướng sau đây :

- 1/ Bảo-vệ và phát-huy sắc-thái đặc-thù của dân-tộc.
- 2/ Giúp mọi người Việt-Nam có một nếp sống xứng với nhân-phẩm, hợp với truyền-thống dân-tộc và đà tiến-hóa chung của nhân-loại.
- 3/ Xây-dựng một xã-hội tự-do, dân-chủ và công-bằng.
- 4/ Xây-dựng và củng-cố nền độc-lập, thống-nhất và hòa-bình Quốc-gia.
- 5/ Phát-huy tình nhân-loại, tăng-triển sự thân-hữu giữa các dân-tộc, góp phần kiến-tạo và củng-cố hòa-bình thế-giới.
- 6/ Đóng góp vào sự tiến-bộ của quốc-gia và sự thăng-tiến chung của nhân-loại.

V.- MỤC-TIÊU CỦA CHÍNH-SÁCH VĂN-HÓA :

Để thể-hiện các tôn-chỉ và theo định-hướng trên, chính-sách Văn-hóa Việt-Nam nhằm đạt tới những mục-tiêu sau đây :

- 1/ Bảo-tồn di-sản vật-chất của tiên-nhân.
- 2/ Phát-huy di-sản tinh-thần của dân-tộc, đặc-biệt các truyền-thống cao-quý, các thuần-phong mỹ-tục và các đức-tính đặc-sắc của người Việt-Nam.
- 3/ Tạo điều-kiện thuận-lợi cho các nỗ-lực nghiên-cứu, khám-phá và sáng-tạo, trong mọi lãnh-vực văn-hóa.
- 4/ Giúp mọi người có một trình-độ văn-hóa tổng-quát tối-thiểu, có điều-kiện và cơ-hội thuận-lợi để tham-gia sinh-hoạt văn-hóa.
- 5/ Phổ-biến văn-hóa Việt-Nam trong phạm-vi quốc-tế.
- 6/ Tạo điều-kiện thuận-lợi cho sự thâu-nhận tinh-hoa văn-hóa thế-giới.
- 7/ Phát-triển tinh-thần khoa-học và khuyến-khích sự nghiên-cứu, áp-dụng khoa-học.
- 8/ Phát-triển sự cảm-thông và hợp-tác quốc-tế.

CHƯƠNG IIBẢO-TỒN VÀ PHÁT-HUY GIA-TÀI VĂN-HÓA DÂN-TỘC.

Văn-hóa của một Dân-tộc trước hết ^{là} gia-tài vật-chất và tinh-thần, tích-lũy trong quá-khứ của Dân-tộc và truyền lại cho đời sau. Chính gia-tài quý báu ấy làm cho một Dân-tộc này khác biệt với những dân tộc khác, và đồng thời là căn-bản để tiến tới sự hợp tác giữa các dân-tộc và các quốc-gia.

TIẾT IGIA-TÀI VẬT-CHẤT

Gia-tài vật-chất của văn-hóa chẳng những gồm các công trình do tay con người tạo dựng nên mà còn cả những cảnh-trí thiên-nhiên nữa. Công việc bảo-tồn và phát-huy gia-tài này gồm những công-tác liên-hệ đến các lãnh vực sau đây :

- I.- Môi-trường sinh sống trong lãnh thổ quốc-gia,
- II.- Di-tích lịch-sử.
- III.- Danh lam thắng cảnh.
- IV.- Viện Bảo-tàng,
- V.- Thư-Viện Quốc-gia.
- VI.- Văn-khố Quốc-gia.

I.- Môi-trường sinh sống quốc-gia.

1/ Môi-trường sinh sống vật-chất là toàn thể bầu trời với không khí trong lành mà mọi người hô hấp hàng ngày, là toàn thể núi rừng điều-hòa khí-hậu, mưa nắng, ngăn cản lụt lội bởi mưa nguồn thác lũ, là toàn thể sông ngòi trên toàn quốc và biển cả bao quanh từ Bắc đến Nam.

2/ Môi-trường sinh sống quốc-gia dễ bị nhiễm độc vì nhiều duyên-cớ :

- Khí trời dễ bị nhiễm-độc bởi bom-đạn, thuốc khai-quang nhả bừa bãi của các loại xe, bởi rác-rến hôi thối phóng-uế bừa bãi.
- Núi rừng dễ bị hủy-diệt vì bom-đạn, thuốc khai-quang vì người dân vô-ý-thức đốt phá, chia-thác không theo một chương-trình nào.

- Sông-ngòi ở vùng quê, nhất là các vùng ven-đô và trong trung-tâm thành-phố dễ bị lấp cạn, phóng uest, hoặc trở nên dơ bẩn vì những chất cặn bã trong vật-liệu kỹ-nghệ.

- Nước biển cũng dễ bị làm dơ bởi việc các tàu xả dầu thừa bãi khiến người tắm biển dễ bị nhiễm độc.

3.- Nhà nước phải có những biện-pháp cấp-thời và trường kỳ :

- Ban-hành luật bảo-vệ môi-trường sinh-sống quốc-gia, tức bảo-vệ khí trời, bảo vệ núi rừng, bảo vệ sông-ngòi, bảo-vệ nước biển.

- Đưa vào chương-trình công-dân giáo-dục việc giảng-dạy về bổn-phận và trách-nhiệm của mọi người trong việc bảo-vệ môi-trường sinh-sống quốc-gia.

- Kiểm-soát gắt-gao để ngăn-ngừa máy-móc, xe cộ xả khói thừa bãi.

- Kiểm-soát gắt-gao để ngăn-ngừa việc phá rừng, phá núi, đồng-thời hướng-dẫn việc khai thác núi-rừng theo những kế-hoạch quốc-gia.

- Kiểm-soát để ngăn-ngừa nạn chiếm sông, lấp sông và đặt những kế-hoạch vét sông cho sạch sẽ phóng khoáng.

- Kiểm-soát và gìn-giữ nước biển cho trong sạch, khai thác các bãi biển để những nơi này biến thành những trung-tâm thể-thao, giải-trí lành mạnh.

II/- DI-TÍCH LỊCH-SỬ :

Di-tích lịch-sử gồm những cảnh-vật liên-quan đến những sự kiện lịch-sử quan-trọng và những kiến-trúc, đền-đài, cung-điện, lăng-tẩm, thành-trị, nơi thờ tự, ... và những kiến-tạo tiêu biểu đã được xây cất từ lâu đời.

1 - Lập cơ-quan Quốc-gia tìm-kiếm và bảo-tồn di-tích lịch-sử.

Cơ-quan này phải có quyền hành rộng-rãi, có ngân-sách tự trị và xứng đáng, có nhân viên chuyên-môn để thực-hiện các công việc sau :

- Tìm kiếm, kiểm-kê, xếp-hạng, tất cả di-tích, công cũng như tư, để đề nghị công-nhân là tài-sản thuộc quyền kiểm-soát của quốc-gia.

- Áp dụng những phương-pháp khoa-học vào việc bảo-trì, nhất là vào việc trùng-tu để bảo vệ tối-đa hình-tích nguyên-thủy, việc bảo-tồn và trùng-tu phải trao cho chuyên-viên thuộc cơ-quan chứ không thể cho đấu-thầu theo thông-lệ.

2.- Ban-hành luật bảo-vệ các di-tích lịch-sử .

Chánh-quyền phải ban-hành ngay và thực-thi nghiêm-chính một đạo luật bảo-vệ các di-tích lịch-sử trong đó qui định :

- Việc khai-cật các cổ-tích ;
- việc bảo-vệ các cổ-vật, các di-tích lịch-sử ;
- Việc xuất và nhập-cảng các cổ-vật cũng như các nghệ-

thuật phẩm.

III/- BẢO-VỆ VÀ KHAI-THÁC DANH-LAM THẮNG-CẢNH.

1.- Danh-lam thắng-cảnh là tất cả những cảnh-trí đẹp để thiên-nhiên và nhân-tạo.

2.- Những cảnh đẹp này dễ bị hủy-hoại bởi các phe đối-nghịch trong thời chiến, bị phá-phách bởi những người dân thiếu ý-thức, bị khai-thác bừa-bãi bởi những ^{nhà}kinh-doanh trong khi tổ-chức những trung-tâm du-lịch.

3.- Nhà nước phải có ngay những biện-pháp cấp-thời và trường-kỳ :

- Ban-hành luật bảo-vệ danh-lam thắng-cảnh.
- Lập Ủy-Ban quốc-gia bảo-vệ danh-lam thắng-cảnh.
- Ủy-ban này phải thường-xuyên làm việc để tìm kiếm, khám phá, kiểm-kê xếp hạng, và tuyên-bố những danh-lam thắng-cảnh nào thuộc gia-tài quốc-gia.
- Hướng-dẫn các giới kinh-doanh khai-thác các danh-lam.

thắng-cảnh thành những trung-tâm du-lịch hầu thu-hút được nhiều du-khách, một tài-nguyên có thể rất phong-phú cho ngân-sách quốc gia.

IV/- VIỆN BẢO-TÀNG :

Cần thành-lập :

- Bảo-tàng viện Nhân-chúng và Dân-tộc học,
- Bảo-tàng viện Khoa-học và kỹ-thuật,
- Bảo-tàng viện Mỹ-thuật,
- Bảo-tàng viện Vạn-vật-học,
- + Bảo-tàng viện Nông-Lâm Ngư-nghiệp.

Mỗi tỉnh cũng nên có một Viện Bảo-tàng để trưng bày cổ vật di-tích lịch-sử và sản-phẩm của địa-phương.

Ngoài ra phải có những chương-trình khuyến-trương viện bảo tàng Saigon thành 'Viện Bảo-tàng Quốc-gia' chẳng những được trang bị bằng những cổ-vật, chứng-tích lâu đời của nếp sống tổ-tiên ta mà còn phải được trang-bị đầy đủ sản-phẩm hiện-đại.

Mỗi Viện Bảo-tàng phải có ngân-khoản đầy-đủ để mua sắm những vật cần lưu giữ để làm tài-liệu trưng-bày hay để nghiên-cứu.

V/- THƯ-VIỆN QUỐC-GIA :

1.- Ban hành Luật về thư-viện để bảo-vệ các thư-viện, nâng cao ngành thư-viện.

2.- Phải thành-lập một hệ-thống thư-viện Quốc-gia trong toàn-quốc. Thư-viện Quốc-gia Trung-ương phải được đặt tại Saigon, tập-trung thư-mục của các thư-viện địa-phương, thiết-lập ngay một Tổng Thư-mục Quốc-gia.

3.- Thư-viện Quốc-gia Trung-ương phải được trang-bị đầy đủ tất-oả sách báo xuất-bản trong nước, đặt kế-hoạch mua sách báo cũ và mới, liên lạc với các thư viện ngoại-quốc để làm vi ảnh các tài-liệu liên-hệ đến Việt-Nam, gấp rút đóng thành tập các báo chí nọp bản, phân-tích và làm phiếu mục-lục.

4.- Thư-viện Quốc-gia Trung-ương phải là nơi tập-trung các bản thảo, những tác-phẩm quan-trọng về văn-chương và khoa-học.

5.- Thư-viện của các Bộ và các Trường Trung Đại-Học và Kỹ-thuật cần có sự liên lạc mật-thiết về phương-diện chuyên-môn với Thư-viện Quốc-gia Trung-ương.

6.- Mở tại Đại-Học Văn-khoa một ngành học về Thư-viện để đào-tạo chuyên-viên cho Thư-Viện.

VI/- VĂN-KHỐ QUỐC-GIA :

1.- Ban-hành Luật về Văn-Khố qui-định việc lưu-trữ và bảo-vệ các tài-liệu, công-văn.

2.- Tách rời ngành Văn-Khố ra khỏi ngành Thư-viện.

3.- Xây cất một Văn-khố Trung-ương tại Saigon và những Văn-khố địa-phương tại Huế, Đà-lạt, Cần-thơ...

4.- Tập-trung về Văn-khố Trung-ương hay địa-phương tất cả các văn-kiện có trên 20 hay 30 năm còn tàng trữ tại các Nha, Sở từ Trung-ương đến địa-phương.

5.- Đặt kế-hoạch tìm kiếm và thâu-hồi các văn-kiện đã bị tản-mát và thất lạc.

TIẾT II

GIA-TÀI TINH-THẦN

Bối với nền văn-hóa Dân-tộc, ngoài việc phải bảo-vệ gia-tài vật-chất như các công-trình kiến-trúc lịch-sử các thắng-cảnh các Cổ-tàng, các Văn-khố, các Thư-viện, - còn phải lo tìm hiểu vốn-liếng tinh-thần : như các phong-tục, tập-quán cổ-truyền, các định-chế, các nền tư-tưởng, đạo lý ngàn xưa, các môn nghệ-thuật cổ-truyền, ngôn-ngữ và văn-chương của người Việt cũng như các Sắc-tộc.

1.- XÂY CẤT ĐỀN-THỜ QUỐC-TỔ VÀ CÁC VỊ ANH-HÙNG DÂN-TỘC :

Để nhắc-nhở dân-chúng nhớ đến công-đức của tiên-nhân, cần lập Đền-Thờ Quốc-tổ và các Vị Anh hùng Dân-Tộc.

2.- NGHIÊN-CỨU, GIẢNG-DẠY VĂN-HÓA CỔ-TRUYỀN .

Nói đến Văn-hóa Cổ-truyền là nói đến tất cả gia-tài văn-hóa xưa đang mất dần vì thời cuộc. Chính-phủ phải có chương-trình quy-mô trong việc khuyến-khích, yểm-trợ mọi công-trình học-hỏi, nghiên-cứu, giảng-dạy văn-hóa cổ-truyền. Trong giai-đoạn đầu, nên :

- Soạn-thảo ngay một BỘ VĂN-HÓA SỬ Việt-Nam.
- Soạn-thảo một Bộ Tự-Điển Nôm.
- Phiên-âm theo phương-pháp đối-chiếu tất cả tài-liệu chữ nôm.
- Dịch ra Quốc-ngữ tất cả các sách quan-trọng viết bằng chữ Hán, nhất là các sách viết tại Việt-Nam.
- Nghiên-cứu các nền đạo-lý cổ-truyền ở Việt-Nam.
- Nghiên-cứu các phong-tục tập-quán và các định-chế Việt-Nam.
- Khuyến-khích việc học chữ Nôm, chữ Hán và ưu đãi những nhân-viên chuyên về cổ-học.
- Giảng-dạy văn-hóa cổ-truyền theo một phương-pháp và chương-trình hợp-lý, ở học-đường cũng như trong đại-chúng.

3.- NGHIÊN-CỨU CÁC NGHỆ-THUẬT CỔ-TRUYỀN.

Ngành Nghệ-thuật cổ-truyền rất phong-phú, nhưng chưa được nghiên-cứu và phục-hồi đúng mức. Trong lúc khởi đầu, nên đặc biệt chú ý vào các vấn đề sau đây :

- Nghiên-cứu nền Hội-họa và Điêu-khắc Cổ-truyền.
- Nghiên-cứu và biên-soạn về Cổ-nhạc, dân-ca ...
- Nghiên-cứu và chấn-hưng những Nghệ-thuật trình-diễn Cổ-truyền : Hát-chèo, Hát-bội ...
- Nghiên-cứu và biên-soạn về Võ-thuật Việt-Nam.
- Nghiên-cứu và biên-soạn về các trò chơi Việt-Nam

CHƯƠNG IIIYỂM-TRỢ SINH-HOẠT VÀ THAM DỰ VĂN-HÓA

Công-việc quay về dĩ-vãng để bảo-tồn những di-tích và những truyền-thống quý báu, tuy là việc quan-trọng và cần-thiết,

nhưng đồng-thời chúng ta cũng phải hướng mọi sinh-hoạt văn-hóa về tương-lai, để xứng-đáng với tiền-bối và chuẩn bị cho các thế-hệ mai sau.

Muốn cho việc xây-dựng văn-hóa đạt được kết-quả mong-muốn, chánh-phủ cần yểm-trợ hữu-hiệu các nỗ-lực sinh-hoạt văn-hóa.

TIẾT I.

XÂY-DỰNG NHỮNG ĐỊNH-CHẾ VĂN-HÓA.

Trong chiều-hướng nghiên-cứu và phát-triển Văn-hóa dân-tộc trong sự liên-tục lịch-sử, cần thiết-lập những định-chế Văn-Hóa sau đây :

VIỆN HÀN-LÂM, VIỆN QUỐC-SỬ, HỘI-ĐỒNG QUỐC-GIA KHẢO-CỨU KHOA-MỌC, VIỆN NGHIÊN-CỨU CÁC SẮC-TỘC.

I.- HÀN LÂM-VIỆN QUỐC-GIA VIỆT-NAM.

Hàn Lâm-Viện Quốc-Gia Việt-Nam là một cơ-quan công-lập tự-trị, có ngân-sách tự-trị, được thành-lập do một Đạo-luật. Hàn Lâm-Viện Quốc-gia có nhiệm-vụ :

- Biên-chế ngôn-ngữ và văn-tự Việt-Nam.
- Có-võ công-cuộc sưu-tầm, khảo-cứu và sáng-tạo về văn-chương nghệ-thuật, tư-tưởng, và khoa-học kỹ-thuật.
- Huy-động sự hợp-tác giữa các học-giả và các nhà tư-tưởng, các nhà khoa-học và nghệ-thuật Việt-Nam cũng như giữa những người này với các học-giả, các nhà tư-tưởng, các nhà khoa-học và nghệ-thuật nước ngoài.
- Xuất-bản các tác-phẩm của Hội-viên và những tác-phẩm được Hàn Lâm-Viện tặng giải-thưởng hay tài-trợ .
- Phát-biểu những ý-kiến mà Hàn-Lâm-Viện cho là có lợi-ích cho nền văn-hóa, nghệ-thuật, tư-tưởng và khoa-học, thể-thao lời yêu-cầu, hoặc là do sáng kiến riêng.

Hàn Lâm-Viện Quốc-gia Việt-Nam gồm có :

- 1.- Hàn Lâm-Viện Văn-Học (Văn-Chương và Triết-học).
- 2.- Hàn Lâm-Viện Nghệ-Thuật.
- 3.- Hàn Lâm-Viện Khoa-Học Thuần-túy và ứng-dụng.
- 4.- Hàn Lâm-viện Khoa-học Nhân-văn và xã-hội.

II.- VIỆN QUỐC SỬ VIỆT-NAM :

Viện Quốc-sử phải là một cơ-quan công-lập tự-trị, có ngân-sách tự-trị, có nhân-viên chuyên về lịch-sử và địa-lý.

Viện Quốc-Sử có nhiệm-vụ :

A.- Đối với Cổ-sử :

- 1.- In lại nguyên-bản tất cả các bộ sử cũ.
- 2.- Dịch đối-chiếu các bộ sử cũ.
- 3.- Sưu-tầm, gìn-giữ, ghi-chép, phiên-dịch các tài-liệu lịch-sử như : các gia-phả, các thần-tích, các văn bia ...

B.- Đối với Sử mới :

Công việc chính-yếu của Viện Quốc-sử, không phải chỉ là hướng về dĩ vãng, mà chính là ở chỗ khởi-công gìn-giữ thu-thập tài-liệu hiện-tại cho khỏi bị thất-lạc mai-sau.

- 1.- Thu-thập, gìn-giữ tài-liệu liên-quan đến lịch-sử
- 2.- Thiết-lập và xuất-bản những thư-mục về các tài-liệu lịch-sử.
- 3.- Phối-hợp hoạt-động :

- Với Viện Bảo-Tàng và Mỹ-tàng để sử-dụng các tài-liệu, sản-phẩm, nghệ-phẩm về văn-hóa đang giữ tại đó, hay do công-cuộc khai quật cổ-tích.

- Với các Văn-khố và Thư-viện để khai-thác các tài-liệu do hai cơ-quan này thiết-lập.

- Với các cơ-quan Ngoại-quốc chuyên-trách về Sử-học hay qua trung-gian các Tòa Đại-sứ để thu thập tài-liệu.

- 4.- Đính-chẩn các tài-liệu về Sử-học,
- 5.- Chính-thức cung-bấp các tài-liệu lịch-sử cho các cơ-quan nhất là cho ngoại quốc.
- 6.- Biên-soạn Bộ Chẩn-sử, và luôn luôn lo cho Bộ Sử này được cập-nhật hóa.

III.- HỘI-ĐỒNG QUỐC-GIA KHẢO-CỨU KHOA-HỌC :

Hội-Đồng Quốc-gia khảo-cứu khoa-học là một cơ-quan công lập tự-trị.

A.- NHIỆM-VỤ :

Hội-Đồng Quốc-gia Khảo-cứu khoa-học có nhiệm-vụ :

- Khảo-cứu các bộ môn khoa-học thiên-nhiên và chính-xác, khoa-học ứng-dụng, khoa-học nhân-văn và xã-hội để góp phần vào sự phát-triển Quốc-gia và sự hiểu biết của nhân-loại.

- Kiểm-điểm những khả-năng của khoa-học, hoạch-định các chương-trình khảo-cứu, phát-triển phương-tiện hữu-hiệu, sử-dụng các tài-nguyên khoa-học và kỹ-thuật Quốc-gia.

- Thu thập các tài-liệu khoa-học, phối-hợp các công-tác khảo-cứu khoa-học trong và ngoài nước để tập-trung các năng-lực khảo-cứu, sáng-tác và áp-dụng, thúc-đẩy sự tiến-bộ về mọi ngành trong tinh-thần tôn-trọng các sáng-kiến cá-nhân trong nỗ-lực phát-triển khoa-học.

- Phổ-biến các tiến-bộ khoa-học và phương-pháp khoa-học cùng tinh-thần khách-quan đến các tầng lớp dân-chúng.

- Cộng-tác với các giới kỹ-nghệ và kinh-doanh để am-hiểu tường-tận những điều-kiện sản-xuất và đề-nghị cùng các giới này những trù-hoạch cụ-thể góp phần vào sự phát-triển kinh-tế quốc-gia.

B.- CÁC ỦY-BAN CHUYÊN-MÔN :

- Hội-Đồng Quốc-gia khảo-cứu khoa-học sẽ gồm những Ủy-

Ban chuyên-môn sau đây :

1/- Ủy-Ban Khoa-học thiên-nhiên và chính-xác

2/- Ủy-Ban Kỹ-Thuật

3/- Ủy-Ban Nông-Lâm Ngư-Súc

4/- Ủy-Ban Y-Dược

5/- Ủy-Ban Khoa-học Nhân-văn

6/- Ủy-Ban Khoa-Học Xã-Hội

7/- Ủy-Ban Khoa-Học Kinh-Tế, pháp-lý và chính-trị.

Số Ủy-Ban Chuyên-Môn sẽ được gia tăng tùy theo nhu-cầu và chiếu đê-nghị của Hội-Đồng Quốc-Gia Khảo-cứu khoa-học.

C.- TỔ-CHỨC :

1/- Hội-Đồng Quốc-gia Khảo-cứu khoa-học có thể có những viện khảo-cứu riêng và hợp-tác với các cơ-quan khảo-cứu công và tư, trong và ngoài nước.

2/- Tổ-chức hành-chánh sẽ rất uyển-chuyển để sử-dụng tối đa nhân-sự và các cơ-quan khảo-cứu khoa-học.

Hội-viên của Hội-Đồng Quốc-Gia khảo-cứu khoa-học có thể kiêm-nhiệm chức-vụ hội-viên với một chức-vụ tại một cơ-quan của Chính-Phủ.

3/- Để tạo điều-kiện thuận-tiện cho sự tự-do khảo-cứu, khuyến-khích mọi sáng kiến khoa-học, Hội-Đồng Quốc-Gia Khảo-cứu khoa-học cần có một ngân-sách xứng-đáng và tự-trị.

IV.- VIỆN NGHIÊN-CỨU DÂN-TỘC HỌC.

Viện Nghiên-cứu Dân-Tộc-Học là một cơ-quan công-lập tự-trị, có ngân-sách tự-trị, có nhân-viên chuyên khảo-cứu về các Sắc-Tộc tại Việt-Nam bao gồm các Sắc-tộc đa số và thiểu-số.

Viện Nghiên-cứu Dân-tộc-học có nhiệm-vụ :

- Sưu-tầm, nghiên-cứu khoa dân-tộc-học trong nước và các nước láng giềng ; nghiên-cứu về nhân-chủng hình-thể, phong-tục, tập-quán, ngôn-ngữ, tôn-giáo, văn-chương, âm-nhạc, vũ-điệu, của tất cả các sắc-dân.

- Xuất-bản các công-trình khảo-cứu về dân-tộc-học.

- Phối-hợp với Viện Bảo-tàng Nhân-chủng để khai-thác các tài-liệu liên-quan tới các Sắc-Tộc tại Việt-Nam được trưng-bày tại Viện Bảo-Tàng.

I I Ế T - IIHỢP TÁC VĂN-HÓA GIỮA CHÍNH-QUYỀN VÀ GIỚI LÀM VĂN-HÓA.-

Chính-quyền cần hợp-tác với các giới làm Văn-Hóa, giúp đỡ mọi phương-tiện cần thiết để các giới làm Văn-Hóa có thể phát-triển mạnh mẽ khả-năng và đóng góp tích-cực vào việc xây dựng gia-tài Văn-hóa dân-tộc.

1/- Chính-quyền phải coi sinh-hoạt Văn-hóa như một nhiệm-vụ trọng-yếu mà việc thực-hiện cần đến sự tiếp tay của mọi giới đồng-bào. Bởi vậy, Chính-quyền phải khởi-xướng một chủ-trương hợp-tác rộng-rãi và cởi mở. Chủ-trương này nhằm phát-triển công việc đầu-tư của các giới văn-hóa tư, cá-nhân cũng như đoàn-thể, coi việc giúp đỡ của Chính-phủ như là một bổn-phận, chứ không phải là một ân-huệ.

Sự đầu-tư và giúp-đỡ này bao trùm các lãnh-vực sinh-hoạt : nghiên-cứu, bảo-tồn, phát-huy, sáng-tạo, phổ biến và hưởng-thụ.

2/- Các giới văn-hóa tư, cá-nhân cũng như đoàn-thể, cũng cần có tinh-thần hợp-tác như vậy.

3/- Sự hợp-tác có thể thực-hiện dưới nhiều hình-thức :

- Cung-cấp tài-chính
- Cung-cấp chuyên-viên về các bộ môn văn-hóa
- Cung-cấp tài-chính và chuyên-viên đồng-thời giúp-đỡ phổ-biến rộng-rãi.

I I Ế T - IIITẠO ĐIỀU-KIỆN THUẬN-LỢI VÀ CUNG-CẤP PHƯƠNG-TIỆN CẦN-THIỆT :

Với tinh-thần hợp-tác trên, Chính-quyền còn phải cụ-thể-hóa các chủ-trương sau đây :

1)- ĐIỀU-KIỆN TỊNH-THẦN :

Bảo-đảm sự tự-do sinh-hoạt Văn-Hóa cho mọi giới đồng-bào, cá-nhân cũng như đoàn-thể.

- Bãi-bỏ kiểm-duyet nhưng để ra những biện-pháp chế-tài chính-đáng đối với Văn-hóa đòi-truy.

2) - ĐIỀU-KIỆN PHÁP-LÝ

- Ban-hành và áp-dụng nghiêm-chính các luật bảo-vệ tác-quyền và bảo-vệ nghề-nghiệp.

3) - ĐIỀU-KIỆN VẬT-CHẤT

Nhiều giới văn-hóa tư, cá-nhân cũng như đoàn-thể, có thiện-chí, có biệt-tài, muốn góp phần vào văn-hóa, muốn xây-dựng văn-hóa, nhưng thiếu phương-tiện để hoạt-động, Chánh-quyền cần có những biện pháp nâng-đỡ :

- Đối với các đoàn-thể văn-hóa tư :

- Yểm-trợ tài-chánh

- Dành mọi sự đê-dãi trong việc tham-khảo các tài-liệu chuyên-môn.

- Giúp đỡ chuyên-viên về các bộ môn văn-hóa.

- Đối với các nhà văn-hóa :

- Lập quỹ phát-triển văn-hóa cho các nhà văn-hóa vay vốn để thực-hiện các công-cuộc nghiên-cứu, xuất-bản sách-báo, lập phòng hội-họa, mở rạp hát, mở trường giảng-dạy nghệ-thuật, mở Trung-Tâm sinh-hoạt nghệ-thuật, phổ-biến khoa-học. . . .

- Tổ-chức giải-thưởng có giá-trị để cổ-động phong-trào sáng-tác văn-chương, nghệ-thuật, nghiên-cứu phát-minh khoa-học kỹ-thuật.

- Tổ-chức diễn-thuyết, hội-thảo, hội-nghị, du-ngoạn có tính cách phổ-biến và giáo-dục nghệ-thuật, khoa-học.

- Tổ-chức tuyển-chọn để mua các văn-nghệ-phẩm giá-trị, trên các lãnh-vực hoạt-động để phổ-biến hay lưu-trữ trong các Thư-viện, Viện Bảo-Tàng Mỹ-thuật Trung-ương cũng như Địa-phương.

- Giúp các nhà văn-hóa thực-hiện tác-phẩm bằng cách đặt mua trước tác-phẩm, nhất là đối với những công-trình lớn, cần nhiều tài-chánh.

- Trợ-cấp cho cá-nhân hay cho gia-đình trong trường-hợp hoạn-nạn hay đau ốm.

TỔ-CHỨC SINH-HOẠT VĂN-HÓA.

1)- Khuyến-khích các nhà văn-hóa quy-tụ thành từng nhóm càng lớn càng hay, có đường lối, có chủ-trương, có chương-trình ngắn-hạn, dài-hạn, để việc nâng-dỡ của Chính-quyền đạt được kết-qua. Chính-quyền có thể nâng-dỡ các nhóm văn-hóa nói trên, hay từng chương-trình của những nhóm này.

2)- Nâng-dỡ những hội, những nhóm văn-hóa đã hoạt-động, nhất là những hội, những nhóm đã có những thành-tích xây-dựng.

3)- Khuyến-khích việc thành-lập những nhóm Thân-Hữu Văn-hóa địa-phương để :

- Nghiên-cứu, tìm tòi, gìn-giữ những nét văn-hóa đặc-thù của từng địa-phương, nhất là những phong-tục tập-quán, những hình-thức văn-nghệ như các thơ truyền-khẩu, các điệu hò, điệu-hát, các lối trình diễn văn-nghệ có đặc-tính địa-phương.

- Xây-dựng những tác-phẩm mang màu-sắc địa-phương : hát-điệu địa-phương, tranh vẽ cảnh sống địa-phương, bản-văn viết bằng ngôn ngữ địa-phương, hoặc mô-tả nếp-sống địa-phương.

4)- Khuyến-khích việc thành-lập nhóm, hay việc kết hợp các nhóm nhằm mục-đích :

a- Hữu-hiệu-hóa các cố-gắng sáng-tác hoặc nghiên-cứu của cá-nhân.

b- Thực-hiện những tủ sách riêng cho mọi giới.

c- Thực-hiện công-cuộc giáo-dục thường-xuyên bằng cách tổ-chức những cuộc diễn-thuyết, xuất-bản sách báo để :

- Giới-thiệu và phổ-biến những kiến-thức khoa-học ;

- Giới-thiệu những trào-lưu tư-tưởng, văn-học nghệ-thuật thế-giới ;

- Bài-trừ mê-tín, dị-đoan và các tệ-đoan xã-hội ;

- Phổ-biến những lý-tưởng cao đẹp ;

d) Ghi-âm, quay-phim, nhiếp-ảnh, sưu-tập, biên-soạn những tài-liệu liên-quan đến nghệ-thuật cổ-truyền, đồng thời cổ-võ và phát-huy phong-trào nghiên-cứu, sáng-tác các loại sách giáo-khoa, nghiên-cứu và tổng-hợp để phát-minh những phương-pháp mới thích-ứng với nghệ-thuật trong hay ngoài nước.

I I Ế T - V.-

ĐẶT KẾ-HOẠCH QUY-MÔ TRAO-ĐỔI VĂN-HÓA

- 1- Phiên-dịch các tác-phẩm văn-hóa Việt-Nam ra ngoại-ngữ.
- 2- Phiên-dịch các tác-phẩm văn-hóa bằng ngoại-ngữ ra tiếng Việt theo chương-trình qui-mô.
- 3- Giúp phương-tiện để các sản-phẩm văn-hóa Việt-Nam được tham-dự các cuộc triển-lãm quốc-tế.
- 4- Bảo-trợ các cuộc triển-lãm và các Hội-nghị quốc-tế về văn-học, nghệ-thuật, khoa-học được tổ-chức ở Việt-Nam.
- 5- Giúp các nhà văn-hóa Việt-Nam, tư-nhân hay đoàn-thể, tham-gia sinh-hoạt quốc-tế, như đi tu-nghiệp ngoại-quốc, dự hội-nghị quốc-tế.

(H Ư Ơ N G - IV.

PHỔ-BIẾN VĂN-HÓA

Muốn cho các sản-phẩm văn-chương nghệ-thuật và khoa-học đến với mọi người, Chính-quyền phải có một kế-hoạch quy-mô để tổ-chức việc phổ-biến văn-hóa trong quảng-đại quần-chúng.

I/- TRUYỀN-THANH VÀ TRUYỀN-HÌNH.

Dùng truyền-thanh, truyền-hình để :

- Loan-truyen tin-tức văn-hóa.
- Giới-thiệu và trình-diễn những tác-phẩm nghệ-thuật cổ giá-trị nhằm hướng dẫn thị-hiếu của đại-chúng.

II/- THƯ-VIỆN.

Ngoại hệ-thống Thư-viện quốc-gia, cần thiết-lập nhiều thư-viện nhỏ tại các Tỉnh, Quận, các thư-viện lưu-động, các thư-viện thiếu-nhi.

III/- BÁO-CHÍ VÀ TRANH-ẢNH.

Dùng báo và tranh-ảnh để :

- giới-thiệu những truyện hay, những bức danh-họa, những nghệ-phẩm trong và ngoại-nước ;
- trình bày những kiểu nhà đẹp, những cảnh trang-trí mỹ-thuật nhằm phát-triển khiếu thẩm-mỹ và óc sáng-tạo của người dân.

IV/- ĐIỆN-ẢNH.

1.- Khuyến-khích và nâng-đỡ sự thành-lập các nhóm điện-ảnh nghệ-thuật không cố tính cách thương-mại bằng cách :

- giúp-đỡ về tài-chánh và kỹ-thuật ;
- dành nhiều để-dãi cho sự nhập-nội những phim có tính-cách văn-hóa giáo-đục, hay các dụng-cụ chiếu bóng.

2.- Hợp-tác hay yểm-trợ để thực-hiện những phim có tính-cách thuần-túy nghệ-thuật, giáo-đục, nhất là những phim tài-liệu liên-quan đến lịch-sử Việt-Nam, những phim lấy cốt truyện trong truyền-thuyết quốc-gia.

3.- Nâng-đỡ và bảo-vệ ngành Kỹ-nghệ điện-ảnh Việt-Nam bằng cách cung-cấp chuyên-viên, phương-tiện trong việc sản-xuất phim.

4.- Tổ-chức những Đại-hội Điện-ảnh toàn-quốc, và những Đại-hội Điện-ảnh Quốc-tế tại Việt-Nam.

V/- SÂN-KHẤU.

- Xây cất Kịch-trường quốc-gia tại Thủ-đô và ở các Tỉnh-Lỵ.

- Khuyến-khích dựng những tuồng, kịch có tính-cách văn-hóa là những tác-phẩm về truyền-thuyết dân-tộc.

- Tổ-chức những buổi trình-diễn lưu-động.

- Tổ-chức những đại-hội nhạc, kịch, trong khung-cảnh lịch-sử

NHÀ VĂN-HÓA.

Nhà Văn-hóa có tính-cách đa dụng : dùng làm nơi dành cho giới văn-hóa thảo-luận, trình-diễn ca, vũ, nhạc, kịch, chiếu, giới-thiệu các tác-phẩm mới, triển-lãm sản-phẩm nghệ-thuật...

I/- HỆ-THỐNG PHÁT-HÀNH.

Chính-quyền cần hợp-tác với các nhà phát-hành, các nhà xuất-đế nghiên-cứu một hệ-thống phát-hành có tính-cách hợp-lý công-bằng.

II/- TRIỂN-LÃM LƯU-ĐỘNG.

Chính-quyền nên khuyến-khích và yểm-trợ giới văn-hóa thực-hiện những cuộc triển-lãm lưu-động để :

- giới-thiệu những tác-phẩm giá-trị.

- trưng-bày những công-trình sáng-tác.

I/- ĐẠI-HỘI VĂN-HÓA.

- Tổ-chức những đại-hội văn-hóa toàn-quốc có tính cách

nh-kỳ.

- Luân-phiên, tổ-chức những đại-hội văn-hóa địa-phương.

- Mỗi năm, tuyển-chọn một số nghệ-phẩm giá-trị để phổ-biến trong và ngoài-nước, nhân cơ-hội các cuộc triển-lãm hoặc các cuộc tổ-chức xuất-ngoại trình diễn ca, nhạc, vũ, kịch.

I/- THIẾT-LẬP NHỮNG CƠ-SỞ MỚI.

1/- Viện Âm-thanh.

Cần-thiết-lập những viện âm-thanh để lưu-trữ những tài-liệu âm-thanh có giá-trị lịch-sử dân-tộc.

2/- Viện Phim-Ảnh.

Để lưu giữ những phim-ảnh có tánh cách tài-liệu lịch-sử và văn-hóa.

3/- Văn-Nghệ Đoàn. Để giúp vào công cuộc sáng tác và phổ-biến, cần thành lập Văn-nghệ Đoàn Quốc-Gia, và các Văn-nghệ đoàn địa-phương, hằng năm có một mùa trình diễn nhạc, kịch, thi, ca, vũ...

HÀNH THỨC KINH
CHÍNH SÁCH GIÁO DỤC

CHƯƠNG I

ĐẠI — CƯƠNG.

I .- NGUYÊN-TẮC CĂN-BẢN :

1/- Mọi công-dân có quyền và có bổn phận học-hỏi để phát-triển khả-năng, hoàn-thành nhân-cách và phụng-sự quốc-gia nhân-loại.

Nền Giáo-dục cơ-bản có tính-cách cưỡng-bách và miễn phí phải được thực-hiện để bảo-đảm quyền được giáo-dục tối-thiểu của mọi công-dân.

Nền giáo-dục cơ-bản trong hiện tại gồm cấp I giáo-dục Phổ-thông và trong vòng 10 năm tới phải bao gồm ít nhất là Cấp II giáo-dục Phổ-thông. Quốc-Gia phải áp-dụng mọi biện pháp hữu-hiệu để chấm dứt thiếu-nhi thất-học và nạn trắng-niên mù chữ.

2/- Mọi công-dân có quyền tự-do lựa chọn ngành học, chương-trình học và trường-học thích hợp cho chính mình hay cho con em mình tùy theo khả-năng và chí-hướng của mình.

3/- Quốc-gia phải tạo cơ-hội đồng đều cho để công-dân có thể theo đuổi sự học phù-hợp với khả-năng và chí-hướng. Quốc-gia phải khuyến-khích, nâng-đỡ thích-đáng tất-cả những ai có khả-năng mà thiếu phương-tiện học-hỏi.

4/- Quốc-gia phải dành một ngân-sách thích-đáng cho công cuộc phát-triển giáo-dục, tối thiểu là 10o/o tổng số ngân-sách quốc-gia, trong thời-kỳ chiến-tranh hiện nay.

5/- Nền Đại-học phải được tự-trị để công việc giảng dạy, khảo-cửu, sáng-tác và phát-minh có thể tiến-hành và phát-

triển thuận-lợi. Tuy nhiên nền tự-trị đó phải được quan-niệm và thực-hiện trong sự tôn-trọng luật-pháp quốc-gia.

II .- TÔN CHỈ GIÁO-DỤC :

Nền giáo-dục Việt-nam được quy-định bởi những tôn-chỉ căn-bản sau đây :

- 1/- Nhân-bản : Nền giáo-dục Việt-nam đặt con người là cứu-cánh, tôn-trọng những giá-trị thiêng liêng của con người và hướng-dẫn sự phát triển quân-bình và toàn-diện của mỗi người và mọi người.
- 2/- Dân-Tộc : Nền giáo-dục Việt-nam dựa trên căn-bản văn-hóa dân-tộc, tôn-trọng, bảo-vệ và phát-huy những giá-trị truyền-thống và tinh-thần dân-tộc, nhằm bảo-đảm sự đoàn-kết và trường-tồn, của dân-tộc, thực-hiện sự phát-triển điều-hòa và toàn-diện của quốc-gia.
- 3/- Khai-phóng : Nền giáo-dục Việt-nam không ngừng hướng tới sự tiến-bộ, tôn-trọng tinh-thần khoa-học rộng-rãi, đón nhận những tinh-hoa văn-hóa thế-giới, tích-cực đóng góp vào sự thăng-tiến nhân-loại, sự cảm-thông và hòa-hợp giữa các dân tộc.

III .- ĐỊNH-HƯỚNG GIÁO-DỤC :

Nền giáo-dục Việt-nam nhằm hướng tới những lý-tưởng sau đây :

- 1/- Giúp mỗi người để đạt tới sự phát-triển thích-nghi, quân-bình và toàn-diện cá-nhân, hoàn-thành được nhân-cách, sống hạnh phúc và xứng với nhân-phẩm.

2/- Xây-dựng một xã-hội Việt-Nam thực-sự tự-do, dân-chủ, công-bằng, tiến-bộ, một quốc-gia Việt-Nam độc-lập, thống-nhất và hòa-bình.

3/- Bảo-vệ và phát-huy nền văn-hóa dân-tộc.

4/- Xây-dựng một nền kinh-tế nhân-bản khả-dĩ bảo-đảm sự no ấm cho mọi công-dân, sự cường-thịnh cho đất nước.

5/- Phát-triển mạnh-mẽ tinh-thần và sự nghiên-cứu khoa-học, tận-dụng các phương-pháp và kiến-thức khoa-học kỹ-thuật.

6/- Góp phần kiến-tạo một thế-giới huynh-đệ, hòa-bình thịnh-vượng và tiến-bộ.

IV. - MỤC-TIÊU CHUNG CỦA GIÁO-DỤC :

Từ những Tôn-chỉ căn-bản và định-hướng chính-yếu nêu trên, nền giáo-dục Việt-Nam phải nhằm đạt cho bằng được những mục-tiêu sau đây :

1/- Phát-triển lòng ái-mộ chân-lý, ý-chí liên-tục học hỏi tra-cứu, khả-năng nhận-thức, lãnh-hội và diễn-đạt hữu-hiệu, tinh-thần phê-bình khách-quan, khả-năng đưa ra sáng-kiến giải quyết các vấn đề.

2/- Hướng-dẫn và huấn-luyện để mỗi cá-nhân có được một căn-bản đạo-đức vững-vàng, một ý-thức sáng-suốt về bậc thang giá-trị, một ý-chí cương-quyết để hành-động theo lương-tâm, biết nỗ-lực để hoàn-thành nhân-cách, luôn-luôn biết tôn-quý nhân-phẩm nơi mình cũng như nơi người khác.

3/- Giúp cá nhân biết và khai-triển đúng mức các khả-năng và sở-thích của mình, có được một trình độ văn-hóa tổng-quát tối-thiện, thủ-đức những kiến-thức và kỹ-năng thực-dụng để có thể thích-ứng với mọi hoàn-cảnh của đời sống.

4/- Giúp cá-nhân có thể an-tường một nghề-nghiệp thích-hợp, khả-dĩ tảo-đảm đời sống của mình và gia-đình, phục-vụ

hữu-hiệu quốc-gia xã-hội, nhất là giúp cho cá-nhân một khi đã chọn-ngành biết yêu-mến công-việc và tận-tâm trong chức-nghiệp.

5/- Phát-triển khiếu: thẩm-mỹ, hướng-dẫn các năng-khiếu nghệ-thuật, nhất là giúp cá-nhân biết thưởng-thức và ứng-dụng nghệ-thuật vào đời sống hàng ngày.

6/- Giúp cá-nhân biết tăng-cường và bảo-vệ sức-khỏe thể-chất, sự lành-mạnh tinh-thần của mình cũng như của kẻ khác.

7/- Giúp cá-nhân biết tôn-trọng và bảo-vệ các giá-trị và lý-tưởng của đời sống gia-đình, chu-toàn bổn-phận đối với mọi người trong gia-đình.

8/- Giúp cá-nhân biết hạnh-sự và bảo-vệ các quyền-lợi chính-đáng cũng như biết chu-toàn các bổn-phận công-dân của mình, biết sống như một phần-tử lương-hảo và hữu-ích của xóm, phường, Xã, Quận, Tỉnh và quốc-gia.

9/- Giúp cá-nhân nhận-thức rõ-rệt các cơ-cấu, lẽ-lối sinh-hoạt, các ưu-điểm cũng như khuyết-điểm, các điều-kiện thiết-yếu của chế-độ dân-chủ, và có những thái-độ thích-đáng để có thể cải-tiến liên-tục và bảo-vệ chế-độ nói trên : nhất là phát-triển tinh-thần trách-nhiệm, tinh-thần trọng-luật và tự-giác, lòng kiên-nhẫn và bao-dung, tài lãnh-đạo chỉ-huy và khả-năng phục-tùng.

10/- Tập cho cá-nhân biết giao-dịch lịch-sự hòa-ái với mọi người, biết tôn-trọng kẻ khác, biết hợp-tác chân-thành và hữu-hiệu trong công-việc cũng như lúc vui chơi, có tinh-thần đồng-đội và tập-thể.

11/- Hun-đúc tình-yêu quốc-gia dân-tộc, củng-cố ý-thức đoàn-kết và thống-nhất, tôi-luyện ý-chí bảo-vệ chủ-quyền quốc-gia, cải-tiến xã-hội.

12/- Giúp cá-nhân nhận-thức và biết hãnh-diện về lịch-sử oai-hùng và những truyền-thống tốt đẹp của dân-tộc, biết quý-trọng và bảo-vệ thuần-phong mỹ-tục và các đức-tính đặc-sắc của người Việt-Nam, biết góp phần làm cho nền văn-hóa nước nhà ngày càng thêm phong-phú và tinh-tiến.

13/- Giúp cho cá-nhân có được những kiến-thức và thái-độ thuận-lợi cho công-cuộc phát-triển và lành-mạnh-hóa sinh-hoạt kinh-tế quốc-gia : tôn-trọng luật-lệ, công-bằng xã-hội và quyền-lợi chung ...

14/- Trang-bị cho cá-nhân những kiến-thức khoa-học tối-thiểu về thế-giới vật-chất và kỹ-thuật : nhất là phát-triển nơi cá nhân tinh thần và khoa học, khuyến khích cá nhân áp dụng tối đa phương pháp khoa học, khi có thể được, trong các hoạt-động của đời sống hàng ngày, thúc đẩy sự nghiên-cứu khoa-học.

15/- Giúp cá-nhân hiểu biết hơn về cộng-đồng thế-giới về ý nghĩa của những biến-chuyển quốc-tế, gia-tăng sự hiểu biết nền văn-hóa chung của nhân-loại cùng với những điểm dị-biệt giữa các dân-tộc, nhất là khuyến-khích sự cảm-thông tình hữu-nghị và sự hợp-tác huynh-đệ quốc-tế trên cương-vị từng cá-nhân cũng như trên cương-vị của các quốc-gia.

V .- NHỮNG-VẤN-ĐỀ ƯU-TIÊN :

Trong hiện-tình đất-nước chính-sách giáo-dục cần phải nhằm giải-quyết một số vấn-đề ưu-tiên ngõ-hầu ^{kip, thời} đáp-ứng những nhu-cầu khẩn-thiết của xứ sở.

Chính-quyền cũng như giáo-giới phải làm thế nào để đưa học-vấn đến mọi người, nhưng vẫn giữ trình-độ của các cấp và các ngành học-hỏi, nhờ vậy học-vấn vừa được phổ-biến vừa giúp ích thực-sự cho đời-sống cá-nhân và xã-hội.

1/- Đức-dục và công-dân giáo-dục :

Trước tình-trạng luân-lý suy-đổi và xã-hội băng-hoại

như hiện tại, Đức-dục và Công-dân Giáo-dục phải được chú-trọng trước tiên trong mọi cấp mọi ngành, đặc-biệt trong tất-cả các lớp Tiểu-học và Trung-Học.

Giáo-dục này nhằm đào-tạo Thanh-Thiếu-Niên một căn-bản đạo-đức vững-vàng và thiết-thực, một nhân-cách và chí-khí mạnh-mẽ, một ý-thức dân-tộc sáng-suốt và nhiệt-thành, có đầy-đủ những đức-tính cần-thiết của một công-dân sống trong một xã-hội dân-chủ.

Thanh-thiếu-niên phải được hướng-dẫn thích-nghi để hiểu rõ chủ-trương đường-lối căn-bản quốc-gia, hoàn-cảnh và các nhu-cầu đất nước, biết hướng về quốc-gia dân-tộc. Nhất là phải tạo cơ-hội cho họ tham-gia trực-tiếp vào các sinh-hoạt, các công-tác phục vụ công-ích để họ có dịp hòa mình vào đời-sống xã-hội, thực-hiện ý-thức trách-nhiệm và chấp-nhận sự dẫn-thân.

Việc giảng-dạy đức-dục và công-dân giáo-dục trong một xã-hội tao-loạn mà nước nhà đang trải qua là một công-việc hết sức khó-khăn và phức-tạp, nên muốn hữu-hiệu phương-pháp phải được đổi mới, phải dựa trên những thực-trạng xã-hội và biến-chuyển tâm-lý quần-chúng, thay-thế những bài thuyết-giảng khô-khan bằng những mẫu đời cao-đẹp của các vị hiền-nhân, anh-hùng liệt-sĩ hoặc bằng những bài văn, bản nhạc, lời-thơ sống động hùng-tráng ca-tụng những cố-gắng vượt-bực của cá-nhân và dân-tộc, để các đức-tính cao đẹp có sức hấp-dẫn đối với các thế-hệ trẻ. Và lần hồi ảnh-hưởng đến cuộc sống cũng như quan-niệm của thanh-thiếu-niên.

2/- Thế dục .- Từ lâu, thế-dục đã mất hẳn tầm-mức quan-trọng đáng lẽ phải có bên cạnh Đức-dục và Trí-dục : ở cấp I Giáo-dục phổ-thông thế-dục ít được lưu-ý tới ; ở cấp II giáo-dục phổ-thông thì hầu như chỉ chú-trọng đến việc tập-dượt vào cuối năm để lấy chứng-chỉ hưởng thêm điểm trong các kỳ thi lấy văn-bằng ở đại học thì gần như hoàn toàn không có thế-dục.

Vì thiếu một thân-thể tráng kiện, hậu-quả của sự thiếu luyện tập, song song với một chương-trình học-vấn nặng từ-chương khoa-bảng, nhiều thanh-thiếu-niên ta ngày càng mất niềm tin, sự so-sánh trầm-trọng của đức-dục và trí-dục hiện nay một phần cũng do ở sự khiếm-khuyết nói trên.

Bởi vậy, chương-trình giáo-dục phải làm thì vào để hàng ngày các thanh-thiếu-niên có thể thực-hành thể-dục, thể-thao có thể thi đua luyện-tập thân-thể song song với việc trau-giồi trí-tuệ và hấp-thụ đạo-đức, khả-dĩ tạo cho thế-hệ trẻ một cơ thể cường-tráng, một tinh-thần minh-mẫn và một cuộc sống thoải mái, vui tươi. Môn võ Việt-Nam cũng cần được nghiên-cứu tường-tận để lần-hồi trở thành một môn thể-thao đặc-biệt trong chương-trình.

3/- Phát-triển kinh-tế : Nền kinh-tế nước nhà vốn đã chậm-tiến lại còn bị lũng-đoạn vì tình-trạng chiến-tranh và lệ thuộc vào ngoại-viện. Một trọng-tâm của giáo-dục là đào-tạo chuyên-viên có đủ khả-năng để gây dựng kinh-tế nước nhà hiện lâm vào tình-trạng thiếu những người thợ chuyên-môn lành-nghề những nông-dân biết cải-tiến nông-nghiệp và những cán-bộ kỹ-thuật giàu kinh-nghiệm trong mọi ngành.

Để đáp ứng nhu-cầu cấp-bách nói trên, giáo-dục phải chú-trọng một cách đặc-biệt đến sự đào-tạo chuyên-viên lành-nghề ngay ở cấp Trung-học để có thể nuôi sống bản thân, giúp đỡ gia-đình và cộng-đồng hữu-hiệu vào sự xây-dựng kinh-tế quốc-gia.

4/- Cải-tạo xã-hội : Một phần lớn vì tình-trạng chậm-tiến và chiến-tranh, xã-hội Việt-nam càng ngày càng bị phân-hóa, những bất-công và tệ-đoan xã-hội ngày càng trầm-trọng. Xã-hội cần được cải-tiến cấp-bách và mạnh-mẽ do những nhà lãnh-đạo sáng-suốt và cương-quyết với sự cộng-tác của mọi tầng lớp dân-chúng.

Giáo-dục phải rèn-luyện và nuôi-dưỡng những tâm-hồn còn son-trẻ với một quan-niệm xã-hội tiến-bộ họ có dịp hòa mình vào cuộc sống xã-hội, quen dần với ý-thức trách-nhiệm và chấp nhận sự dẫn-thân.

Việc giảng-dạy đức-dục và công-dân giáo-dục trong một xã-hội tao-loạn và thay giá-trị đã bị đảo lộn, là một công việc hết sức khó khăn và phức-tạp muốn hữu-hiệu phương pháp phải được đổi mới, dựa trên những thực trạng xã-hội xã-hội và biến-chuyển của tâm-lý quần-chúng, thay-thế những bài thuyết-giảng khô-khan bằng những mẫu đời cao-đẹp của các vị tiên-nhân anh-hùng liệt-sĩ hoặc bằng những bài văn, bản nhạc lời thơ sống động, hùng-tráng phải nhằm tiêu-hủy tận gốc rễ các tệ-nạn bất-công và tham-những, bảo-đảm công ăn việc làm và mức sống tối-thiểu cho mọi công-dân ; quyền hưởng lợi-tức hợp với nhu-cầu và thăng-tiến xứng-đáng với khả-năng và lao-tác ; thiết-lập một chế-độ an-ninh xã-hội để những trẻ mồ-côi những người xấu số bệnh tật già-nua được nâng-đỡ và chăm sóc một cách xứng-đáng.

CHƯƠNG II

GIÁO-DỤC TIỀN-HỌC-ĐƯỜNG VÀ PHỔ-THÔNG

TIẾT I

GIÁO-DỤC TIỀN-HỌC-ĐƯỜNG

Những năm đầu-tiên trong đời sống của trẻ em rất quan-trọng vì thời-gian đó ảnh-hưởng mạnh-mẽ đến sự cấu-tạo nhân-cách của trẻ em. Tiền-học-đường có nhiệm-vụ giáo-dục trẻ em từ 3 đến 5 tuổi, trước khi vào bậc tiểu-học.

I. - Mục-tiêu : Giúp trẻ em tăng-cường sức-khỏe, phát-triển cảm giác an-toàn và lòng tự-tin, khả-năng nhận-định và lòng ham muốn thực-hành, tạo những tập-quán xã-hội cần-thiết, thu-thập những thói quen tốt, củng-cố và phát-triển tình-cảm và khả-năng suy-

luận, tập thích-nghi với ngoại-giới. Giáo-dục tiên-học-đường cũng giúp trẻ em chuyển-tiếp từ gia-đình qua đời sống tập-thể một cách dễ-dàng và vui-vẻ.

Tiên-học-đường sẽ giúp trẻ em phô-diễn tính-tình, tránh được những mặc-cảm và cũng giúp trẻ vui chơi với nhau.

II.- TỔ-CHỨC GIÁO-DỤC TIÊN-HỌC-ĐƯỜNG :

Ấu-trí-viên cần được thực hiện khắp các làng ấp và các phường khóm.

Ấu-trí-viện không nhất thiết cần cơ sở to lớn nhưng bao giờ cũng có vườn thích hợp.

Tiên-học-đường nên tổ-chức bán nội-trú để có thể giúp ích cho nhiều gia-đình. Bán nội-trú phải hội đủ điều-kiện dinh-dưỡng, nghỉ-ngơi cho trẻ em.

Cần giao-phó công-việc tổ-chức, điều-hành, hướng-dẫn tiên-học-đường cho những người yêu trẻ, yêu nghề và được huấn-luyện chu-đáo.

III.- CHƯƠNG-TRÌNH VÀ PHƯƠNG-PHÁP :

Chương-trình tiên-học-đường gồm có những bài ca, điệu vũ, trò-chơi, nét-vẽ, truyện-vui và hay, những sinh-hoạt tập ăn ở sạch-sẽ và ngăn-nấp, ham-mộ sự cố-gắng trong một môi-trường phóng-khoảng.

Chương-trình cũng gợi ý thức giúp trẻ em thâm-nhận kiến-thức sơ-khởi qua những trò chơi thích-hợp.

Ở đây nghệ-thuật giúp ích rất nhiều trong công việc giáo-dục trẻ em. Chúng có thể làm quen với những vẻ đẹp có sẵn xung quanh mình, tập ca hát có điệu-bộ nhịp-nhàng, chúng sẽ mở-mang trí nhớ và điều-hòa cơ-thể, tâm-trí trong sự dịu-dàng cân-bằng, hòa-hợp và trật-tự.

Nói tóm lại, một chương-trình giáo-dục hợp lý ở cấp tiên-học đường sẽ chuẩn bị trẻ em vào bậc Tiểu-học và trong tương-lai tạo một mẫu người đầy đủ khả-năng với tinh-thần hòa hợp.

TIẾT II

GIÁO-DỤC PHỔ-THÔNG

Nền Giáo-dục phổ-thông (bao gồm cả hai bậc tiểu và trung-học trước đây) có nhiệm-vụ cung-ứng một môi-trường thuận-lợi cho sự phát-triển điều-hòa và toàn-diện của mỗi cá-nhân cũng như của cộng-đồng và xã-hội.

Đây là công-tác giáo-dục trọng-yếu nhất của Quốc-gia nhằm phục-vụ toàn thể ấu, thiếu và thanh-niên, chuẩn-bị cho họ vào đời, giúp họ có một căn-bản kiến-thức và kỹ-năng tối-thiểu khả-dĩ sống xứng với nhân-phẩm, phát-triển nhân-cách, tạo được hạnh-phúc cho bản-thân gia-đình cũng như an-thịnh cho cộng-đồng và xã-hội.

Nền giáo-dục phổ-thông gồm có 3 cấp :

- Cấp một (I) : gồm các lớp từ 1 đến 5, có tính-cách cưỡng-bách đối với trẻ em trong hạn tuổi từ 6 đến 11.
- Cấp hai (II) : gồm các lớp từ 6 đến 9, trong vòng 10 năm tới đây trở đi cũng có tính-cách cưỡng-bách đối với thiếu-niên dưới 15 tuổi.
- Cấp ba (III) : gồm các lớp từ 10 đến 12.

I. - MỤC - TIÊU :

Toàn bộ những mục-tiêu chung đặt ra cho Giáo-dục (như đã liệt-kê trong chương I) cũng chính là những mục-tiêu của nền giáo-dục phổ-thông này. Tuy nhiên, cũng cần xác-định những mục-tiêu chính của mỗi cấp như sau :

- A. CẤP I : Chú trọng đặc-biệt đến việc giúp trẻ em :
- Phát-triển về thể-chất cũng như về tinh-thần nhằm nắm những điều cơ-bản về đức-dục và công-dân giáo-dục.

- Có được những kiến-thức và kỹ-năng sơ-đẳng thiết-yếu cho sự phát-triển cá-nhân cũng như cho đời sống hằng ngày của gia-đình và sinh-hoạt bình thường của cộng-đồng, xã-hội.

- Có khả-năng tiếp tục học hỏi thêm mãi : hoặc theo đuổi cấp II phổ-thông hoặc theo học cáo trường chuyên-nghiệp hoặc tự học.

B.- CẤP II : cấp này khai-triển và hoàn-bị giáo-dục ở cấp I, đặc-biệt chú trọng giúp thiếu-niên.

- Tăng cường sức khỏe thể-chất, bảo-vệ sự lành mạnh tinh-thần, phát-huy các đức-tính, rèn tập nếp sống của một công-dân tốt trong một xã-hội dân-chủ, tiến-bộ.

- Có một trình-độ văn-hóa tổng-quát thuận-lợi cho sự phát-triển toàn-diện cá-nhân, cho sự hòa-hợp và thăng-tiến của cộng-đồng và xã-hội.

- Phát-triển cá-nhân theo các năng-khiếu sẵn có và căn-cứ vào các nhu-cầu của xã-hội, giúp định-hướng nghề-nghiệp, thủ-đắc những kiến-thức và kỹ-năng thực-dụng khả-dĩ trở nên những phần-tử hữu-ích của gia-đình và xã-hội, có thể ra đời kiếm việc làm nếu hoàn cảnh đòi hỏi.

- Chuẩn-bị theo học trên cấp III phổ-thông hoặc tại các trường chuyên-nghiệp trung-cấp.

C.- CẤP III : đặc-biệt chú-trọng giúp thanh-thiếu-niên :

- Phát-triển cá-tính và hoàn-thành nhân-cách, trở nên những người trưởng-thành về mọi phương-diện : lý-trí, ý-chí, tình-cảm ; củng-cố và phát-triển những đức-tính và tập-quán cần-thiết cho sự tiến-bộ trong đời sống đạo-đức và sinh-hoạt công-dân.

- Nâng cao trình-độ văn-hóa tổng-quát và thực sự đạt tới một trình-độ kiến-thức và kỹ-năng chuyên-môn, tùy theo khả-năng và sở thích, khả-dĩ tham-dự hữu-hiệu được vào

đời sống thực-tế trong phạm-vi gia-đình, chức-nghiệp, đoàn-thể, cộng-đồng, xã-hội.

- Chuẩn-bị thích-hợp để ra đời làm việc ngay với một khả-năng chuyên-nghiệp trung-cấp hoặc lên Đại-học hay các trường Cao-đẳng chuyên-nghiệp, tùy theo ý muốn và hoàn-cảnh của mỗi người.

I. - NỘI-DUNG CHƯƠNG-TRÌNH :

Do những mục-tiêu đã được xác-định như trên, nội-dung chương-trình giáo-dục phổ-thông, trong đại-thế, hoàn-toàn có tính-cách thực-tiễn. Ở mỗi cấp, nền giáo-dục này đều chú-trọng trước hết đến sự chuẩn-bị thích-hợp cho trẻ em vào đời ;

Càng ở cấp cao sự chuẩn-bị càng phong-phú, đầy-đủ hơn. Việc chuẩn-bị cho học-sinh có khả-năng theo đuổi các cấp bậc học kế tiếp tuy cũng được lưu-tâm nhưng không bao giờ có tính-cách chủ-yếu.

Chương-trình mỗi cấp của nền Giáo-dục phổ-thông được phân-phối tổng quát như sau :

- A.- CẤP I : Chương-trình cấp này chỉ chứa đựng những gì căn-bản thiết-thực và giản-dị nhất, gồm các phần đức-dục và công-dân giáo-dục, thể-dục, quốc-văn, kiến-thức và kỹ-năng phổ-thông, mỹ-dục, tất cả chiếm 2/3 thời giờ học. 1/3 thời giờ còn lại dành cho phần giáo-dục sơ-đẳng về thực-nghiệp : công-kỹ-nghệ, nội-trợ, doanh-thương, trồng-trọt, chăn nuôi. Chương-trình bao gồm những phần bắt buộc chung cho toàn quốc và một phần riêng biệt áp-dụng tùy theo nhu-cầu, hoàn-cảnh và những đặc-tính của từng địa-phương.
- B.- CẤP II : Chương-trình của cấp này, một cách tổng-quát, vẫn lấy chương-trình của cấp I làm căn-bản, nhưng khai-triển sâu rộng hơn nhiều, ^{hợp} với khả-năng và tâm-lý của lớp tuổi ở cấp này. Đây là giai-đoạn dự-hướng của trẻ. Trong thời-

gian này học-sinh được theo một chương-trình duy-nhất, trong đó có 2/3 thời giờ học dành cho đức-dục và công-dân giáo-dục, thể-dục, quốc-văn, ngoại-ngữ, kiến-thức xã-hội, khoa-học, toán và mỹ-dục ; 1/3 thời giờ học dành cho phần giáo-dục, thực-nghiệp với các môn công-kỹ-nghệ, nội-trợ, doanh-thương, trồng trọt, chăn nuôi.

Mỗi học-sinh đều học tất cả các môn nói trên hầu có một căn-bản kiến-thức và kỹ-năng tổng-quát thiết-yếu tối-thiểu đồng thời cũng được hướng-dẫn thích-nghi để tự khám-phá ra những khả-năng và sở-thích cá-nhân hầu có thể lựa-chọn thích-đáng các môn học và ngành học trong giai-đoạn kế tiếp.

C.- CẤP III : Cấp này được chia ra thành nhiều ban khác nhau, có tính-cách chuyên-hóa rõ rệt : khoa-học, văn-chương, nghệ-thuật, doanh-thương, nội-trợ công-kỹ-nghệ, nông-súc... Tùy theo khuynh-hướng, khả-năng và sở-thích, học-sinh lẽ lựa chọn một trong các ban trên. Ngoài những môn học chuyên-biệt của mỗi ban, chương-trình còn bao gồm một số môn học bắt buộc chung cho các ban : Triết-học, Đức-dục và Công-dân giáo-dục, Thể-dục, Quốc-văn, ngoại-ngữ kiến-thức và kỹ năng phổ-thông.

III.- TỔ-CHỨC VÀ ĐIỀU-HÀNH :

Để thực-thi cưỡng-bách giáo-dục ở cấp I, Bộ Giáo-Dục phải cung-ứng đầy-đủ chỗ học hoàn-toàn miễn phí cho tất cả mọi trẻ em thuộc hạn tuổi nghĩa-vụ giáo-dục này.

Bộ cũng phải nghiên-cứu những biện-pháp thích-nghi để sớm tiến tới việc cung-ứng đầy đủ giáo-dục miễn-phí cấp II Phổ-thông trong vòng 10 năm tới.

Bao lâu ngân-sách quốc-gia chưa thể đài-thọ đúng mức cho việc tổ-chức hoàn-bị và cung-ứng miễn-phí toàn bộ nền Giáo-dục Phổ-thông, nhất là trước khi thực thi chế-độ cưỡng-bách Giáo-dục Phổ-thông, ^{cấp II} Chính-phủ có thể nghiên-cứu những kế-

hoạch hợp-lý và thực-tiến cho phép các trường công-lập Phó-thông cấp II và cấp III nếu cần được thâu một khoản lệ-phí tối-thiểu để quốc-gia có thêm phương-tiện hầu cải-thiện cơ-cấu và nâng cao phẩm-chất nền giáo-dục này. Lệ-phí trên, cũng như các khoản đóng góp khác của cộng-đồng dưới bất cứ hình-thức nào, cũng do học-đường và cộng-đồng liên-hệ trực-tiếp xử-dụng trong việc phát-triển cơ-sở, cải-tiến phương-pháp giảng-huấn hầu thảo-mãn nhu-cầu giáo-dục thực-tế của cộng-đồng.

Những học-sinh thuộc các gia-đình không đủ khả-năng đóng lệ-phí này sẽ được miễn hay giảm tùy theo hoàn-cảnh.

Các trường công-lập đều là những chế-lập có tính-cách cộng-đồng, gắn liền vào tổ-chức và sinh-hoạt của dân-chúng địa-phương hơn là một cơ-sở thuộc guồng máy công-quyền. Các cơ-quan giáo-dục, phụ-huynh học-sinh và giáo-chức cùng chính-quyền địa-phương sẽ hợp-tác chặt-chẽ và đồng chia sẻ trách-nhiệm với nhau về việc bảo-đảm cơ-hội đồng đều giáo-dục cho tất cả các trẻ em trong địa-phương, về ngân-sách học-đường, chương-trình-học, việc giảng-huấn, giáo-chức, tài-liệu và phương-tiện giáo-dục... Chính-quyền giáo-dục trung-ương và các giới-chức đại-diện Bộ tại các địa-phương có trách-nhiệm thường-xuyên hướng-dẫn, giám-sát và yểm-trợ các trường để bảo-đảm tối-đa phẩm-chất của giáo-dục học-đường.

Việc kiểm-soát những cố gắng và thâm-định trình-độ học-sinh sẽ căn-cứ vào thành-tích học-tập tại trường và khả-năng thực-sự của học-sinh trong các kỳ thi định-kỳ để lên lớp hoặc để tốt-nghiệp và các kỳ thi tuyển do các trường hay các cơ-quan thâu-nhận tổ-chức hơn là căn-cứ vào các kỳ thi tổ-chức toàn-quốc để lấy bằng cấp.

CHƯƠNG III : GIÁO-DỤC CHUYÊN-MÔN.TIẾT I : ĐẠI-HỌC

I. - MỤC-TIÊU : Sự-mạng trọng-yếu và đa-diện của Đại-học gồm có những nhiệm-vụ sau :

- 1/ Phát-huy nền văn-hóa dân-tộc.
- 2/ Đào-tạo những lớp lãnh-đạo và chuyên-viên cho mọi ngành hoạt-động.
- 3/ Định giá, nghiên-cứu, sáng-tạo và quảng-bá các loại kiến-thức về văn-hóa và khoa-học kỹ-thuật cần-thiết cho sự phát-triển và tiến-bộ.
- 4/ Hợp-tác với các giới Đại-học và khảo-cứu quốc-tế để văn-hóa dân-tộc góp phần thích-đáng vào kho tàng văn-hóa nhân-loại hầu tạo sự đối-thoại thực-sự giữa các nền văn-hóa của thế-giới, đi đến việc xây-dựng một nền hòa-bình thực-sự và bền-vững.

Tuy nhiên trong giai-đoạn hiện tại của đất nước, cần đặt nặng sự cải-tạo xã-hội và phát-triển nền kinh-tế quốc-gia, mục-tiêu số hai phải được đặt ở hàng ưu-tiên đầu nhằm đào-tạo kịp thời số cán-bộ cần-thiết.

Do đó, cần tập-trung các nỗ-lực, và phương-tiện để đào-tạo các hạng chuyên-viên có khả-năng thực-sự.

II. - CHƯƠNG-TRÌNH VÀ PHƯƠNG-PHÁP :

- Dựa trên nguyên-tắc Tự-trị Đại-học, trong đó tự-trị học-vụ là một phần chính-yếu, mỗi Viện Đại-học sẽ hoạch-định chương-trình giảng-dạy và nghiên-cứu, nhưng tránh sự trùng-dụng với các Viện Đại-học khác. Đồng-thời, chương-trình phải phù hợp với hoàn-cảnh quốc-gia, cùng nhu-cầu và điều-kiện địa-phương.

- Vì trình-độ của giới Đại-học và tánh-cách khác-biệt giữa các bộ-môn d.ễn-giảng và khảo-cứu nên không thể ấn-định một lối giảng dạy duy nhất tại Đại-học. Giáo-chức Đại-

học được tùy-nghi áp-dụng phương-pháp nào xét ra thiết-thực và hữu-hiệu nhất.

III - CƠ-CẤU VÀ ĐIỀU-HÀNH :

1/ Tự-trị Đại-học :

Tự-trị Đại-học đã được Hiến-pháp công-nhận. Tự-trị Đại-học căn-cứ trên những lý-do sau đây :

- Đại-học là một cơ-cấu thiết-yếu để phục-vụ quốc-gia, với những nhiệm-vụ đã được nêu trên, chung cho tất cả các cơ-sở Đại-học công và tư.

- Tự-do tư-tưởng là một điều-kiện cần-thiết để phát-triển văn-hóa, khoa-học kỹ-thuật và Đại-học là nơi tiếp-thu, tổng-hợp, sáng-tạo tư-tưởng và học-thuật ở một trình-độ tiêu-biểu cho quốc-gia.

- Tự-trị Đại-học (đặc-biệt về Hành-chánh, Tài-chánh và Học-vụ) có nghĩa là trao lại sự quản-trị Đại-học cho giới Đại-học, với tinh-thần trách-nhiệm của giới này và trong khuôn-khố của luật-lệ quốc-gia, nên Tự-trị ấy nhằm mục-đích hữu-hiệu-hóa và phát-triển các sinh-hoạt Đại-học cũng như bảo-đảm sự tự-do tư-tưởng và sự độc-lập của Đại-học đối-với mọi thế-lực và quyền-lực.

Để cụ thể hóa nguyên-tắc Tự-trị Đại-học, một Đạo-luật cần được sớm ban-hành, để ấn-định rõ-ràng nhiệm-vụ của Đại-học, nội-dung của nền Tự-trị Đại-học, các mối tương-quan giữa Đại-học với những cơ-cấu ngoại-vi Đại-học và xác-nhận sự cần-thiết phải đầu-tư thích-đáng một phần lợi-tức quốc-gia vào công-cuộc phát-triển các Đại-học công và tư.

Để tôn-trọng tinh-thần Tự-trị Đại-học, Đạo-luật trên cần được soạn-thảo với sự tham-gia chánh-thức và rộng rãi của các Đại-học, sự tham-khảo ý-kiến của dân-chúng và những giới có thẩm quyền.

Vì mỗi Đại-học/ở những sắc-thái sinh-hoạt riêng-biệt, tùy theo đường hướng phát-triển và điều-kiện địa-phương, quy-chế Đại-học phải được trao lại cho các Đại-học soạn-thảo và sau khi được chấp-thuận, cần được sớm ban-hành bằng những văn-kiến lập-quy của Hành-pháp.

2/ Tổ-chức Đại-học : Tổ-chức hiện-hữu của Đại-học tỏ ra lỗi thời và ít hữu-hiệu vì không đáp ứng nhu-cầu trong nhiều lãnh-vực sinh-hoạt quốc-gia.

Nếu Đại-học tiêu-biểu cho mức học-hỏi ở cấp cao nhất bất luận một lãnh-vực nào, Đại-học Việt-Nam trong tương-lai phải bao gồm thêm các ngành kỹ-thuật và nghệ-thuật hiện nay nằm ngoài Đại-học. Việc tổ-chức giảng-dạy các ngành nghệ-thuật cần phải tôn-trọng tinh-thần sáng-tác và những đòi hỏi đặc-biệt của những ngành này.

Một kế-hoạch quốc-gia về Giáo-dục Đại-học rất cần-thiết để phối-hợp và hướng-dẫn sinh-hoạt của các Viện Đại-học, để xác-định các tiêu-chuẩn căn-bản phải được triệt-để tôn-trọng trong việc thành-lập các Đại-học-mới, công cũng như tư, và để đặt thứ tự ưu-tiên của các mục-tiêu trong nhiệm-vụ Đại-học ở mỗi giai-đoạn phát-triển quốc-gia.

Lối tổ-chức giảng-dạy tại Đại-học cần có tánh-cách uyển-chuyên để sinh-viên có thể thay đổi ngành học thích-hợp trong một số ngành kế-cận.

Vì Đại-học cần xử-dụng đến những ngân-khoản to lớn để phát-triển, các Đại-học công-lập nên có thêm những nguồn lợi-tức, ngoài ngân-sách quốc-gia, như có thể tiếp-nhận trực-tiếp sự tài-trợ của các cơ-quan ngoại-quốc hoặc đoàn-thể tư-nhân, tăng thu học-phí của sinh-viên v.v....

IV - TRƯỜNG-ỐC VÀ TRANG-BỊ : Để đáp-ứng những nhu-cầu của sinh-viên với sự gia-tăng nhanh-chóng của sĩ-số, số trường-ốc Đại-học hiện tại cần phải được gia-tăng nhiều, cũng như các loại cơ-sở cần-thiết khác như thư-viện, quán ăn sinh-viên, lưu-

trú-xá.

Các phương-tiện trang-bị về phòng-ốc cũng như các dụng-cụ vật-liệu chuyên-môn thiết-yếu cho việc giảng dạy cần phải được tăng-cường, để đạt những mục-tiêu của Đại-học.

V, - NHÂN-VIÊN HÀNH-CHÁNH : Lối tổ-chức khá phức-tạp và thường biến đổi của ngành Đại-học đòi hỏi một sự quản-trị đặc-biệt, do đó cần có những chuyên-viên am-tường công-việc quản-trị Đại-học.

Ngoài ra Đại-học cũng cần có những chuyên-viên thông-thạo trong vấn-đề tìm kiếm phương-tiện để bố-túc ngân-sách Đại-học do chánh-quyền đài-thọ.

VI, - CÁC VẤN-ĐỀ SINH-VIÊN : Tại các Đại-học cho đến nay người sinh-viên, ngoài công-việc học-tập thuần-túy, ít có dịp sinh-hoạt tập-thể trong khuôn-viên Đại-học trong các lãnh vực thể-thao, văn-hóa, xã-hội. Khía cạnh này cần phải được chú-trọng hơn vì góp phần quan-trọng vào sự rèn luyện người sinh-viên.

Sinh-viên khi vào ngưỡng cửa Đại-học cần được hướng dẫn tường tận để chọn ngành học thích-hợp với khả-năng và nên được chỉ-dẫn, giúp phương-tiện về những cách-thức học-tập hữu-hiệu.

Ngoài ra, Đại-học trong tương-lai cần có những tổ-chức nhằm giúp sinh-viên có thể vừa đi làm việc vừa đi học, hoặc giúp những thanh-niên hoặc tráng-niên kém về học-lực tổng-quát nhưng có năng-khiếu đặc-biệt trong một vài lãnh-vực chuyên-môn có thể thăng-tiến trong các lãnh-vực này.

Trong hoàn-cảnh thiếu trường-sở, nhân-viên giảng-huấn và ngân-sách điều-hành, cần xét lại vấn-đề thu-nhận sinh-viên vào Đại-học, tùy theo nhu-cầu và phương-tiện sẵn có để bảo-đảm phẩm-chất và trình-độ học-vấn tối-thiểu ở bậc Đại-học cho phù-hợp với nhu-cầu.

Một chiều hướng mới của Đại-học ở các nước tân-tiến là tuyển chọn sinh-viên vào mọi phân-khoa. Nhưng trong tình-trạng hiện-tại của Đại-học Việt-Nam số theo học các môn Nhân-văn và khoa-học xã-hội chưa nên bị hạn-chế và còn nên áp-dụng các công-thức bằng-thính-viên và hàm-thụ.

Nguyên-tắc sinh-hoạt tự-trị có hướng-dẫn cần được áp-dụng ở đây, tuy nhiên, sự hướng-dẫn của giáo-chức Đại-học chỉ có tánh-cách hỗ-trợ và điều-hợp chứ không có tính-cách chỉ-đạo như ở Trung-học. Dù sao sự hướng-dẫn này không thể thiếu sót. Ở đây, sinh-viên sẽ đóng vai trò tích-cực chủ động hơn.

Cần phải khuyến-khích và tạo điều-kiện thuận-tiện để các sinh-hoạt tập-thể ở Đại-học, của các phân-khoa, các lớp, các nhóm được đứng đắn, phong-phú, hứng-khởi và linh-động.

Các cuộc bầu-cử Đại-diện sinh-viên phải giữ được tính-chất lành-mạnh và đưa tới sự đại-diện có thực-chất, tạo nên những tập-thể có tổ-chức, có uy-tín, có ý-thức trách-nhiệm, không bị các lực-lượng chính-trị ngoại đại-học thao-túng, lũng-đoạn.

Khi đã có một tổ-chức chính-danh, quyền phát-biểu ý-kiến của sinh-viên phải được tôn-trọng : đại-diện chính-thức của sinh-viên được quyền trình-bày ý-kiến của tập-thể và những vấn-đề liên-quan trực-tiếp đến quyền-lợi sinh-viên trước Hội-Đồng Khoa. Tuy nhiên, trong mọi trường-hợp cần phải cố-gắng bảo-vệ tính-cách vô-tư và bao-dung là đặc-tính của Đại-học.

Các trường Đại-học hoặc Cao-đẳng tổ-chức thi tuyển để chọn sinh-viên vào học như Đại-học Sư-phạm, Y-Khoa, Dược-Khoa, Nông-Lâm-Súc v.v... sẽ dành cho các sinh-viên Sắc-Tộc hội đủ điều-kiện văn-bằng một số chỗ theo tỷ-lệ hợp-lý. Trong thời gian theo học, các sinh-viên Sắc-Tộc phải hội đủ điều-kiện khả-năng thi lên lớp, thi tốt-nghiệp như các sinh-viên khác.

Trong một quốc-gia đang phát-triển, việc đào-tạo cán-bộ và chuyên-viên cho các lãnh-vực chuyên-nghiep rất là thiết-yếu và cấp-bách cho sự thực-thi hữu-hiệu các kế-hoạch phát-triển quốc-gia. Đối với VIỆT-NAM, phát-triển nông-nghiep^{là} phần trọng-yếu trong công cuộc phát-triển kinh-tế và cải-tạo xã-hội. Do đó giáo-dục nông-nghiep phải được xem là quan-trọng.

I - MỤC-TIÊU CỦA GIÁO-DỤC CHUYÊN-NGHIEP -

Để đáp ứng nhu-cầu phát-triển quốc-gia, Giáo-dục chuyên-nghiep phải nhắm vào các mục-tiêu sau đây :

I - Đào-luyện Nhân-sự

- Đào-luyện những nhân-công chuyên-môn, những nông-gia tiên bộ.
- Đào-luyện những chuyên-viên cho các ngành công thương, kỹ nghệ, nông-nghiep, y-tế, giao-thông công-chánh, hàng-hải...
- Giúp kiến-thức hay dạy thêm một nghề phụ cho những người không ở trong ngành.

2 - Khảo-cứu và quảng-bá Khoa-học Kỹ-thuật

- Thực-hiện những công-cuộc khảo-cứu, phát-minh, và sưu-tập những sáng-kiến mới về khoa-học kỹ-thuật có giá trị thực-tiến cho môi-trường Việt-Nam và hữu-ích cho sự phát-triển cộng-dồng.
- Phổ-biến và Hướng-dẫn quần-chúng áp-dụng những kết-qua thu đạt được trong đời sống hằng ngày.

3 - Tham-gia trực-tiếp vào việc hoạch-dịnh và thực-thi kế-hoạch Phát-triển Quốc-gia -

- Thống-kê tài-nguyên nhân-lực, tài-lực và các dữ-kiện cần cho sự phát-triển.
- Cung-ấp chuyên-viên kịp thời cho nhu-cầu phát-triển quốc-gia.
- Theo dõi, đo-lường kết-qua, điều-chỉnh kế-hoạch phát-triển và chương-trình đào-luyện chuyên-viên.

II - HỆ-THÔNG GIÁO-DỤC CHUYÊN-NGHIEP

1. - Hệ-thống giáo-dục chuyên-nghiep, đặc-biệt là ở cấp Trung Đẳng, cần được tổ-chức để học-sinh có thể chuyên-hướng dễ-dàng từ phổ-thông, Tổng-hợp qua chuyên-nghiep, và ngược lại.

2. - Hệ-thống giáo-dục chuyên-nghiep cần trù-liệu mọi sự dễ-dàng để người đã hành-nghề và thực-sự có khả-năng chuyên-môn có thể thăng tiến

3. - Hệ-thống giáo-dục chuyên-nghiệp cần có một sự liên-tục từ cấp thấp nhất đến cấp cao nhất.

III. - CHƯƠNG-TRÌNH VÀ PHƯƠNG-PHÁP

Giáo-dục chuyên-nghiệp không phải chỉ dạy một nghề chuyên-môn mà còn nhằm đào-tạo những công-dân tốt có đầy-dủ kiến-thức văn-hóa và khả-năng chuyên-nghiệp để hăng vui làm việc và sống thoải-mái. Do đó, chương-trình giáo-dục chuyên-nghiệp phải thích ứng với mục-tiêu tối-hậu ấy.

1. - Cấp Trung Đẳng :

Mục đích chính của cấp này là đào-tạo chuyên-viên trung-cấp và nhân-công, nên sự giảng dạy thực-hành cần được đặt nặng. Tuy-nhiên, ngoài phần kiến-thức chuyên-môn, chương-trình học cần bao gồm các môn phổ-thông tổng-quát để chuyên-viên có đủ khả-năng năng-lực để thăng-tiến hay đổi nghề khi cần-thiết.

2. - Cấp Cao-Đẳng :

Cấp này nhằm đào-tạo chuyên-viên cao-cấp và đảm trách phần lớn những công cuộc khảo-cứu thực-nghiệm. Những chuyên-viên được đào-tạo phải có kiến-thức vững chắc về lý-thuyết và đầy đủ khả-năng thực-hành. óc sáng-tạo, khảo-cứu cần được phát-huy. Giáo-chức hướng-dẫn sinh-viên nghiên-cứu, tìm hiểu và giải quyết những vấn-đề chung của địa-phương cũng như của quốc-gia.

IV. - CƠ-CẤU VÀ ĐIỀU-HÀNH

1. - Phải dành một ngân-sách quốc-gia hợp-ly cho ngành giáo-dục chuyên nghiệp. Thiết-lập các trợ cấp khảo-cứu với những thủ-tục chi-tiêu dễ-dàng.

2. - Trong khi ngân-sách quốc-gia còn eo hẹp, mọi sự đóng góp của phụ-huynh học-sinh rất cần-thiết cho việc xây cất và phát-triển trường sở. Nếu dân chúng đã góp xong phần của họ, chánh-phủ phải cung-cấp giáo-chức, nhân-viên điều-hành cùng các phương-tiện hoạt-dộng.

3. - Thành-lập Trung-Tâm Nghiên-cứu Khoa-học Kỹ-thuật và kêu gọi các xí-nghiệp công tư đóng góp nhân-vật-lực vào việc đào-tạo chuyên viên và khảo-cứu khoa-học kỹ-thuật.

4. - Thiết-lập quỹ sản-xuất tại các trường chuyên-nghiệp với những thủ-tục hành-chánh tài-chánh dễ dàng để khuyến-khích sự phát-huy sáng-kiến và khả-năng sản xuất cao.

5. - Để có thể bành-trướng mạnh-mẽ các chương-trình phát-triển, một qui-chế tự-trị tại các Trường Chuyên-nghiệp với sự góp sức của các xí-nghiệp và phụ-huynh, cần phải được sớm ban hành :

- Luật giáo-dục kỹ-thuật.
- Tự-trị Hành-chánh, Tài-chánh.
- Vay tiền Chánh-phủ để sản xuất.

6. - Kế-hoạch giáo-dục chuyên-nghiệp phải nằm trong kế-hoạch toàn-diện của quốc-gia.

NGÀNH GIÁO-DỤC NÔNG-NGHIỆP CẤP TRUNG-ĐẲNG.

Trong một quốc-gia nông-nghiệp như Việt-Nam, Giáo-dục nông-nghiệp, đặc-biệt là cấp Trung-đẳng, phải đảm-nhiệm vai trò trọng-yếu trong lãnh-vực Giáo-dục tại các vùng nông-thôn. Do đó, cần phải có một chánh-sách thực-tế và hợp-lý cho ngành Giáo-dục nông-nghiệp cấp Trung-đẳng để có thể góp phần hữu-hiệu vào sự phát-triển quốc-gia.

I.- MỤC-TIÊU :

Để hướng đến sự phát-triển quốc-gia, Giáo-dục nông-nghiệp cấp Trung-đẳng nhằm những mục-tiêu sau đây :

- 1/ Đào-tạo và huấn-luyện những Nông-gia tiến-bộ có hiệu-năng sản-xuất cao.
- 2/ Đào-tạo và huấn-luyện những chuyên-viên Nông-nghiệp cấp Trung-đẳng trong những lãnh-vực cần-thiết, để hỗ-trợ hoạt-động của nông-gia.
- 3/ Giúp kiến-thức về Nông-nghiệp cho những người có hoạt-động liên-hệ ít nhiều đến Nông-thôn.

II.- ĐỐI-TƯỢNG :

Vì các mục-tiêu nêu trên, Giáo-dục Nông-nghiệp cấp Trung-đẳng phục-vụ bốn thành-phần xã-hội sau đây :

- 1/ Những học-sinh đã học xong bậc Tiểu-học và theo học một trường Trung-đẳng Nông-nghiệp.
- 2/ Những thanh-thiếu-nông thất học hay bỏ học nửa chừng.
- 3/ Những nông-gia cần được huấn-luyện, trau-dồi thêm về nghề-nghiệp.
- 4/ Những người có hoạt-động liên-hệ đến nông-thôn mà không ở trong giới nông-nghiệp.

Những lớp học thường xuyên được dành cho thành-phần thứ nhất. Ba thành-phần sau thuộc các lớp huấn-luyện ngắn hạn bán thời-gia, hay theo mùa.

III.- HỆ-THỐNG GIÁO-DỤC :

Đối với các lớp học thường xuyên, hệ-thống Giáo-dục Nông-nghiệp cấp Trung-đẳng phải theo sát hệ-thống Giáo-dục phổ-thông để giúp :

- Chọn nghề lúc cần-thiết.
- Đạt đến trình-độ văn-hóa tương-đương với các ngành học khác.
- Chuyển nghề một cách dễ dàng khi nhận thấy rằng nghề cũ không thích-hợp nữa.

Giáo-dục nông-nghiệp cấp Trung-đẳng cũng phải trù-lưu sự thăng-tiến dễ dàng cho những người có khả-năng.

Với quan-niệm trên, hệ-thống Giáo-dục Nông-nghiệp cấp Trung-đẳng được phân chia như sau :

1/ BẬC 'HẬU TIỂU-HỌC' HAY 'TIỀN NÔNG-NGHIỆP' :

Bậc này gồm hai lớp 6 và 7 Nông-Lâm-Súc nằm trong một Trường Tiểu-học Cộng-đồng với mục-đích tiếp nhận những học-sinh đã hoàn tất bậc Tiểu-học và muốn theo ngành học Nông-nghiệp.

CẤP

2/ ĐỆ-NHẤT / NÔNG-LÂM-SÚC :

Gồm lớp 8, lớp 9 Nông-Lâm-Súc và lớp Chuyên-viên Trung-đẳng cấp I (Huấn-sự), nhằm giảng dạy những kiến-thức căn-bản tổng-quát về Nông-nghiệp, và đào-tạo những Chuyên-viên cấp I.

3/ ĐỆ-NHỊ-CẤP NÔNG-LÂM-SÚC :

Gồm các lớp 10, lớp 11, lớp 12 Nông-Lâm-Súc và lớp Chuyên-viên Trung-đẳng cấp II (kiểm sự) với mục-đích giảng dạy những kiến-thức chuyên-khoa và đào-tạo những Chuyên-viên Trung-

đẳng cấp II trong những phạm-vi chuyên-biệt.

Ngoài ra, Giáo-dục Nông-nghiệp cấp Trung-đẳng còn đảm-trách những lớp ngắn-hạn, bán-thời-gian hay theo mùa để huấn-luyện những thành-phần không thể theo học các lớp thường-xuyên.

IV.- CHƯƠNG-TRÌNH HỌC :

Giáo-dục nông-nghiệp cấp Trung-đẳng đào-tạo những nông-gia, những chuyên-viên chẳng những giỏi trong phạm-vi nghề-nghiệp mà còn là những công-dân sản-xuất, có đủ tiềm-năng để thăng-tiến nếu gặp cơ-hội và điều-kiện thuận-lợi. Do đó, chương-trình học gồm các môn chuyên-nghiệp, các môn liên-hệ và các môn văn-hóa tổng-quát. Chương-trình học của các lớp Chuyên-viên, đặc-biệt là ở cấp II cần được chuyên-môn-hóa.

Chương-trình học cũng cần được cập-nhật-hóa và địa-phương-hóa để việc huấn-luyện phù-hợp với nhu-cầu phát-triển của quốc-gia.

Đối với các lớp ngắn hạn, chương-trình giảng dạy phải phù-hợp với đòi hỏi của thành-phần và địa-phương liên-hệ.

V.- PHƯƠNG-PHÁP :

Đây là một ngành học chuyên-nghiệp, nên phương-pháp giảng-dạy phải hướng nhiều về thực-nghiệm và thực-hành.

Học-sinh phải có cơ hội áp-dụng và thực-hành những gì học hỏi được trong lớp. Họ phải học tập sản-xuất dưới sự hướng-dẫn của các Giáo-sư để sau này họ trở nên những người sản-xuất hữu-hiệu. Vì vậy, mỗi học-sinh, ngoài phần thực-hành tại trường, cần có một dự-án sản-xuất tại nhà.

Ngoài ra, nên khuyến-khích và hỗ-trợ tự thành-lập 'Đoàn Nông-Gia Tương-lai Việt-Nam' tại các trường Trung-học Nông-Lâm-Súc. Đây là một tổ-chức của các học-sinh Nông-Lâm-Súc, nhằm mục-đích giúp đoàn-viên trau dồi kỹ-thuật chuyên-

môn để bổ-túc sự huấn-luyện tại Trường và phát-triển tài-đức đoàn-viên, giúp đương-sự trở thành những nông-gia tài-cán, có ý-thức trách-nhiệm, khả-năng lãnh-đạo, và tinh-thần yêu nước và phụng-sự dân-tộc.

VI.- GIÁO-CHỨC NÔNG-NGHIỆP :

Giáo-chức nông-nghiệp phải là những người sống gần gũi với nông-dân, hiểu rõ hoàn-cảnh nông-thôn địa-phương và tha thiết với ngành giáo-dục nông-nghiệp.

Ngoài kiến-thức kỹ-thuật chuyên-môn, giáo-chức nông-nghiệp phải được huấn-luyện đầy đủ về phương-pháp sư-phạm nông-nghiệp. Trong khi hành nghề, giáo-chức nông-nghiệp cần tu-nghiệp thường xuyên, ở trong nước cũng như ở ngoài nước.

Một cơ-quan cao-cấp, đủ thẩm-quyền để lo việc đào-luyện và tu-nghiệp giáo-chức nông-nghiệp rất cần-thiết. Chương-trình đào-luyện và tu-nghiệp của cơ-quan này phải phù-hợp với sự giảng-dạy tại các Trường Trung-học Nông-Lâm-Súc. Những học-sinh có văn-bằng Tú-Tài II Nông-Lâm-Súc phải được ưu-tiên tuyển-chọn theo học ngành sư-phạm Nông-nghiệp.

Đời sống giáo-chức nông-nghiệp cần được nâng đỡ thiết-thực như cấp nhà ở, tăng phụ-cấp, ưu-tiên khẩn đất, vay tín-dụng nông-nghiệp để sản-xuất nông-sản.....

VII.- CƠ-CẤU ĐIỀU-HÀNH :

- Phải kiện-toàn các Trường Trung-học Nông-Lâm-Súc hiện-hữu về mọi mặt, nhất là nhân-viên giảng-huấn rồi đến nhân-viên hành-chánh tài-chánh.
- Phát-triển thêm các Trường Trung-học Nông-Lâm-Súc ở những Tỉnh chưa có và tiến lần đến việc lập các Trường Trung-học Nông-Lâm-Súc cộng-đồng ở những

Quận sống về nông-nghiệp, đồng thời hỗ-trợ sự thành-lập các lớp 6 và 7 Nông-Lâm-Súc tại các Trường Tiểu-học cộng-đồng ở Nông-thôn.

- Nâng-đỡ và kiểm-soát chặt chẽ các Tư-thục Nông-Lâm-Súc để những trường này có thể góp phần hữu-hiệu và việc đào-tạo những chuyên-viên các ngành này.

Trong khi ngân-sách Quốc-gia còn eo hẹp, sự đóng góp của Phụ-huynh học-sinh vào sự phát-triển trường sở rất cần-thiết. Và nếu dân-chúng đã góp phần xây cất trường sở, Chánh-phủ phải có nhiệm-vụ gởi giáo-chức và nhân-viên đến để mở trường.

Để đáp ứng nhu-cầu củng-cố và phát-triển giáo-dục nông-nghiệp cấp Trung-đẳng, Nha Học-vụ Nông-Lâm-Súc cần được mở rộng và tăng cường.

Một đạo-luật về giáo-dục nông-nghiệp cần được ban-hành, trong đó quy-định tự tài-trợ của ngân-sách quốc-gia và cấp công-điện công-thố cho các trường Nông-nghiệp.

I IẾT III : GIÁO-DỤC NGHỆ-THUẬT .I/- MỤC-TIÊU :

Giáo-Dục Nghệ-thuật nhằm tiến đến các mục-tiêu chung sau đây :

- Phát-huy nghệ-thuật dân-tộc.
- Thâu hái những giá-trị nghệ-thuật quốc-tế và thích-nghị những giá-trị đó với tinh thần nghệ-thuật Dân-tộc.
- Sưu tập và phổ-biến các tuyệt-tác và các giá-trị nghệ-thuật trong Học-đường, trong sinh-hoạt cộng-đồng ở thành-thị cũng như ở nông-thôn.
- Sử-dụng ảnh-hưởng tâm-lý và tác-dụng giáo-hóa của nghệ-thuật trong lãnh-vực giáo-dục Đại-chúng nhất là đối với thanh-thiếu-niên.

A.- GIÁO-DỤC NGHỆ-THUẬT TRONG LÃNH-VỰC GIÁO-DỤC PHỔ-THÔNG VÀ ĐẠI - CHỨNG.

Nhằm đem lại cho mọi người kiến-thức phổ-thông về Nghệ-thuật, để họ có thể thưởng-thức nghệ-thuật một cách trực-tiếp và thực-tiến với môi-trường sinh-sống của mọi giới trong cũng như ngoài học-đường.

Giáo-dục nghệ-thuật phải được quan-niệm là một phần kiến-thức đặc-dụng cho đời sống con người và nó phải hướng về 3 mục-tiêu chủ-yếu sau đây :

- Khai-tâm để giúp cá-nhân biết thưởng-thức và tự phát-giác năng-khiếu nghệ-thuật.
- Tạo những kiến-thức nghệ-thuật thực-dụng giúp ích cho việc xây-dựng môi-trường sinh-sống của gia-đình.
- Gây ý-thức về tác-dụng vật-chất và tinh-thần của nghệ-thuật trong công cuộc cải-tiến đời sống cộng-đồng.

B.- NGHỆ-THUẬT TRONG LÃNH-VỰC GIÁO-DỤC CHUYÊN-MÔN.

Trong lãnh-vực này, Giáo-Dục Nghệ-thuật nhằm đào-tạo những nghệ-sĩ và chuyên-viên lành nghề, đồng thời có một căn-bản văn-hóa tổng-quát và những đức tính cần-thiết để phụng-sự tổ-quốc, nghệ-thuật và nhân-loại.

C.- NGHỆ-THUẬT TRONG GIÁO-DỤC THƯỜNG-XUYÊN.

Cần thiết-lập một Trung-tâm Nghiên-cứu Giáo-Dục Nghệ-thuật nhằm mục-đích giúp-ích cho giới nghệ-sĩ và giáo-chức nghệ-thuật chuyên-nghiệp có điều-kiện thuận lợi để tiến bộ trong nghề-nghiệp ; cập-nhất-hóa và phổ-biến mọi kiến-thức về nghệ-thuật và giáo-khoa ; tạo điều-kiện và phương-tiện ưu đãi tập-thể hay cá-nhân, tu-nghiệp cải-tiến hay sáng-tạo nghệ-thuật về cả 3 phương-diện thẩm-mỹ, kỹ-thuật và khoa-học. (Nếu vì lý-do ngân-sách và nhân-sự mà công-việc thiết-lập Trung-tâm nói trên gặp phải trở ngại thì khởi đầu ta có thể tạm tổ-chức nó như một bộ phận sinh-hoạt của Phân-khoa Đại-học nghệ-thuật).

II/- TỔ-CHỨC :

Nền Giáo-dục chuyên-nghiệp nghệ-thuật gồm có 3 cấp.

a)-SƠ-CẤP : Chứng-chỉ khả-năng chuyên-nghiệp sơ cấp sau 4 năm học (từ lớp 6 đến lớp 9) : Đào-tạo cán-bộ thừa hành phụ-trách công-việc phát-triển văn-nghệ ở thôn xã.

b)-TRUNG-CẤP : Tú-tài chuyên-nghiệp sau 3 năm học (từ lớp 10 đến lớp 12) : Đào-tạo cán-sự, chuyên-viên thừa-hành và Giáo-sư chuyên-nghiệp nghệ-thuật phổ-thông.

c)-ĐẠI-HỌC : Bằng cử-nhân và tiến-sĩ nghệ-thuật (Cao-đẳng chuyên-nghiệp) : Đào-tạo cán-bộ và chuyên-viên điều-khiển và giáo-sư Đại-học hay Cao-đẳng chuyên-nghiệp Nghệ-thuật. (Thời gian học tối đa : Từ 4 đến 6 năm tùy chuyên-khoa)

GHI CHÚ : Trong giai-đoạn chuyển-tiếp, có thể cải-tổ các trường hiện-hữu như Cao-đẳng Mỹ-thuật, Quốc-gia Âm-nhạc và Kịch-nghệ,

Trang-trí Mỹ-thuật để được thích-nghĩ với nhiệm-vụ đào-tạo cán-bộ, chuyên-viên thuộc ngành học chuyên-nghiệp sơ và trung-cấp.

III/- THỂ-THỨC TUYỂN-CHỌN HỌC-VIÊN .

Việc tuyển chọn học-viên vào các cấp giáo-dục chuyên-nghiệp nghệ-thuật cần phải được thực hiện bằng những kỳ-thi tuyển :

- Không bắt buộc văn-bằng đối với các ứng-viên vào Sơ-cấp và Trung-cấp.

- Các ứng-viên vào Đại-học phải có văn-bằng Tú-tài toàn-phần (Tú-tài phổ-thông hay Tú-tài chuyên-nghiệp)

- Không hạn-định tuổi tối-đa.

IV/- PHƯƠNG-THỨC GIÁO-KHOA :

Linh-động, thực-tiễn và trực-tiếp bằng những phương-tiện thính-thị theo quan-niệm đến với nghệ-thuật trước rồi tìm hiểu sau. Luôn luôn đặt trọng-tâm vào tính-cách tích-cực từ giai-đoạn tiếp-xúc với nghệ-thuật hay thái-độ thường-thức cho đến khi yêu-chuộng nghệ-thuật để rồi tìm hiểu và tạo nên ý-thức về nhu-cầu nghệ-thuật trong đời sống con người trên hai phương-diện hưởng-dụng và sáng-tạo.

CHƯƠNG IV GIÁO-DỤC ĐẠI-CHUNG.

A.- MỘT VÀI NÉT CHÍNH-YẾU CỦA CHÍNH SÁCH GIÁO-DỤC ĐẠI-CHUNG :

I/- ĐỊNH-NGHĨA :

Giáo-dục đại-chung cần được hiểu như là Giáo-dục quảng-đại quần-chúng, giáo-dục thành-phần đông đảo nhất trong nhân-dân.

Giáo-dục Đại-chung cũng có thể hiểu là giáo-dục những nhóm người, những khối người trong cộng-đồng Quốc-gia,

những giai tầng xã-hội có những quyền-lợi riêng-biệt, những vấn-đề riêng biệt cần được giải quyết và do đó, có những nhu cầu đặc-biệt về phương-diện học-vấn.

II.- MỤC-TIÊU :

1/- Giúp cho những phần-tử thất-học trong xã-hội, có cơ-hội học hỏi để thoát khỏi nạn mù chữ.

2/- Giúp cho những người đã thoát nạn mù chữ cũng như những người đã có may mắn được học-hành, bất-luận ở vào cấp bậc nào, ngành học nào, có cơ-hội học hỏi thêm để nâng-cao trình-độ hiểu biết về văn-hóa tổng-quát, về một nghề-nghiệp môn hay về đức-dục và công-dân giáo-dục.

3/- Đặc-biệt giúp cho những Sinh-viên và Học-sinh phải bỏ dở công-việc học hành vì phải thi-hành nhiệm-vụ quân-dịch, có cơ-hội tiếp-tục học hỏi thêm, cả về phương-diện văn-hóa tổng-quát lẫn chuyên-nghiệp.

4/- Giúp các người cha và người mẹ tương-lai thấu-thập kiến-thức cần-thiết về các vấn-đề : tổ-chức gia-đình và sinh-dưỡng con cái.

5/- Giúp cho những nhóm người, những khối người trong cộng-đồng Quốc-gia có cơ-hội giải-quyết dễ-dàng các nhu-cầu học vấn của giới họ về phương-diện văn-hóa tổng-quát cũng như về phương-diện chuyên-nghiệp.

6/- Đặc-biệt hướng-dẫn Thanh-thiếu-niên trong các lãnh vực sinh-hoạt ngoài học-đường trong tinh-thần giáo-dục xã-hội.

Để đạt được mục-tiêu thứ nhất, công cuộc thanh-toán nạn mù chữ cần được thực-hiện có phương-pháp và được xúc tiến mạnh mẽ một cách liên-tục, trường-kỳ.

Để đạt được 5 mục-tiêu kế-tiếp, phải có một kế-hoạch giáo-dục đại-chúng trường-kỳ trên cả 3 phương-diện :

- Giáo-dục Văn-hóa tổng-quát
- Giáo-dục luân-lý và chính-trị căn-bản.
- Giáo-dục chuyên-nghiệp cho mỗi giới.

III.- TỔ-CHỨC :

Cần quan-niệm công-cuộc giáo-dục đại-chúng như là một công-cuộc hết sức lớn lao đòi hỏi sự phối-hợp hoạt-động giữa chánh-quyền và các đoàn-thể tư. Về phương-diện chánh-quyền, đây không phải là công việc riêng của Bộ Giáo-Dục mà của nhiều Bộ có liên-hệ vào công cuộc giáo-dục đại-chúng cùng hợp-tác với nhau trong khuôn khổ một Ủy-ban Liên-bộ trong đó Bộ Giáo-Dục lãnh phần quan-trọng về tổ-chức và điều-hòa.

Ủy-ban Liên-bộ này có nhiệm-vụ soạn-thảo những kế-hoạch cấp-thời hay trường-hạn để thi-hành chính-sách giáo-dục đại-chúng, theo dõi và đôn-đốc việc thi-hành chính-sách này, rút tĩa kinh-nghiệm cần-thiết cho việc điều-chỉnh chính-sách, cũng như công-việc thực-hiện chính-sách một cách có hiệu-quả.

Ủy-Ban này cần được quan-niệm như là 1 định-chế có tính-cách lâu dài, không thể bị ảnh-hưởng bởi những cuộc thay đổi trong cấp lãnh-đạo: Bộ Giáo-Dục.

B.- PHƯƠNG-THỨC THỰC-HIỆN CHÍNH-SÁCH GIÁO-DỤC ĐẠI-CHỨNG.

I/- VẤN-ĐỀ THANH-TOÁN NẠN MÙ CHỮ

Cần có những biện-pháp đoản-kỳ và trường-kỳ như là :

1/- Làm hoạt-động trở lại các Ủy-ban thanh-toán nạn mù chữ tại các Đô, Tỉnh, thị, các Quận và Xã-trong toàn quốc do các nhà chức-trách hành-chánh địa-phương Chủ-tọa. Các Ủy-

Ban này sẽ phụ-trách thi-hành kế-hoạch thanh toán nạn mù-chữ.

2/- Tổ-chức kiểm kê lại số người mù chữ trong toàn-quốc. Đây là một công-tác hết sức khó khăn, chỉ có thể đạt được kết quả mong muốn, nếu được sự hưởng-ứng thành-thật của các chủ gia-đình có người mù chữ và nếu được thực-hiện một cách khéo léo.

3/- Tự tổ-chức, hay hợp-tác với các đoàn thể tư-nhân, các Hiệp-hội Văn-hóa, các đoàn thể tôn-giáo v..v. để tổ-chức các lớp học chống nạn mù chữ theo nguyên-tắc 'lớp học đến với các học-viên' nghĩa là cố làm thế nào để học-viên khỏi phải đi quá xa để đến lớp học và như vậy, sẽ không ngại đi học nhất là vào buổi tối.

4/- Tổ-chức một đạo quân diệt dốt gồm có ba hạng giảng-viên sau đây :

a/- Các người tình-nguyện làm việc thí-công (công-tư-chức, Học-sinh, Sinh-viên, Quân-nhân).

b/- Các người chuyên-nghiệp, làm việc có lãnh-thù lao hàng tháng.

c/- Các người làm việc có tính cách đối công.

Thành phần thứ ba này là thành-phần đáng được lưu-ý tới nhất vì sẽ rất đông đảo. Đó là :

- Các Tân-binh quân-dịch và các Nhân-dân tự-vệ ở thôn-quê hay ở Đô-thị tình-nguyện xung vào ban giảng-huấn chống nạn mù chữ để tạm thời khỏi phải đảm-trách các công-tác quân-sự.

- Các Sinh-viên du-học với tư-cách tự-túc hay có học-bổng (có thể khuyến-khích các sinh-viên sắp đi du-học này tham gia công-cuộc chống nạn mù chữ ít nhất trong một hay hai khóa. Việc làm giảng-viên chống nạn mù chữ trong một hay hai

khóa có thể coi như là một bốn-phần đối với đồng-bào thất-học mà các sinh-viên này cần cố-gắng thực-hiện trước khi lên đường xuất-ngoại du-học).

5/- Nghiên-cứu và áp-dụng một phương-pháp giảng dạy giản-dị dễ hiểu, thích-hợp với mọi lớp tuổi của học-viên.

6/- Nghiên-cứu và áp-dụng mọi biện-pháp cổ-động thích-ứng để cho công-cuộc thanh toán nạn mù chữ này có tính cách rầm-rộ được mọi giai-tầng xã-hội đặc-biệt lưu-tâm tới và thiết-thực ủng-hộ.

7/- Theo dõi, đôn đốc và lượng giá sự tiến triển của công-cuộc chống nạn mù chữ trong toàn quốc cũng như trong mỗi địa-phương để lên thời điều-chỉnh công việc làm của những Ủy-ban địa-phương nào không theo đúng chính-sách diệt dốt.

Vấn-đề khó khăn nhất là vấn-đề áp-dụng các biện-pháp chế-tải đối với các người mù chữ không chịu đi học.

Thí-dụ như bắt buộc những người không biết đọc phải đi một lối riêng dành cho các người mù chữ, cho nêu tên họ, địa-chỉ trên các 'bảng dốt' buộc họ phải nộp một số tiền phạt tượng-trưng vì không chịu đi học, gây cho họ mọi sự khó khăn trong sự giao-dịch với chính-quyền mỗi khi xin cấp phát giấy tờ chẳng hạn ..v..v.

Cần có một đạo-luật mệnh danh là 'Đạo-luật diệt dốt' ghi rõ ràng mọi biện-pháp chế-tải cần được thi-hành đối với người mù chữ không chịu đi học.

Vấn-đề tài-trợ cho công-cuộc thanh-toán mù chữ, ngoài ngân-khoản khá quan-trọng mà ngân-sách Bộ Giáo-Dục cần dành riêng cho công-cuộc chống nạn mù chữ, có thể nghĩ tới sự viện-trợ của các nước bạn, sự ủng-hộ của các tư-nhân,

các đoàn thể trong và người nước dưới hình-thức quyên tặng đồng bạc diệt dốt v..v..

II/- VẤN-ĐỀ TẠO CƠ HỘI HỌC HỎI THÊM CHO NHỮNG NGƯỜI ĐÃ BIẾT CHỮ RỒI.

Cần nâng cao trình-độ hiểu biết về văn-hóa tổng-quát, về đức-dục và về công-dân giáo-dục của mọi tầng-lớp nhân-dân. Cũng cần dạy một nghề thông-thường cho những ai muốn học nghề.

Các biện-pháp đề-nghị :

1/- Biên-soạn những cuốn sách nhỏ về văn-hóa tổng-quát, về công-dân giáo-dục, về đức-dục hợp với trình-độ của những người vừa thoát nạn mù chữ, các em thiếu-nhi.

2 /- Mở những lớp bán-thời-gian, lớp buổi tối, lớp chúa-nhật hay lớp hàm-thụ có tính-cách đại-chúng thuộc mọi cấp-bực (các cấp Giáo-dục phổ-thông và nếu có thể các cấp Giáo-Dục chuyên-môn để giúp cho những người không thể đến trường học được có thể vừa đi làm vừa đi học, để dự kỳ-thi về mọi cấp-bực, mọi ngành, tổ-chức riêng cho các tráng-niên hay tổ-chức chung^{cho} mọi người.

Những lớp học đại-chúng này, trong đó có các lớp dạy nghề thông thường, có thể được mở ngay tại các nhà máy xưởng thợ và các các lao-thất nữa.

Mở các trung-tâm giáo-dục để giúp Thanh-thiếu-niên thuộc mọi trình-độ học-vấn có thể vừa đi làm vừa đi học, hoặc để theo đuổi học-vấn lên cao mãi, hoặc để nâng-cao trình-độ văn-hóa tổng-quát, phát-triển khả-năng nghề-nghiệp, tăng-triển kiến-thức và kỹ-năng thực-dụng hầu có cơ-hội tiến thân, nâng-cao mức sống gia-đình, thêm hiệu-năng phục-vụ xã-hội. Riêng đối với Thanh-thiếu-niên có nhu-cầu cấp bách về công ăn việc

làm, chính-quyền sẽ có những chương-trình huấn-nghệ tại chỗ hoặc những khóa huấn-nghệ cấp tốc đoản-kỳ tại các Trung-tâm huấn-nghệ.

3/- Thực-hiện những chương-trình vô-tuyến truyền-thanh và vô-tuyến truyền-hình nhằm giáo-dục thường-xuyên hay đặc-biệt về phương-diện văn-hóa tổng-quát hay chuyên-nghiệp. Những chương-trình giáo-dục này cần được soạn riêng cho những nhóm người hay khối người có những nhu-cầu học vấn riêng biệt cần được giải-quyết mọi cách thích-đáng.

4/- Tổ-chức những buổi hay những khóa diễn-thuyết công-khai, những cuộc hội-thảo, những cuộc du-khảo những cuộc viếng thăm có người hướng dẫn tại phòng triển-lãm nghệ-thuật, các buổi giải-thích hay giới-thiệu văn-nghệ.

5/- Tổ-chức các ban kịch lưu-động có thể trình-diễn tại các trường học, ở thành-thị hay thôn-quê.

6/- Kêu gọi sự hợp-tác chân-thành của các chủ báo các nhà xuất-bản, các ký-giả, các nhà văn để các nhà làm văn-hóa này giúp đỡ cho một tay đáng kể trong công cuộc giáo-dục đại-chúng bằng ba cách.

a/- Tránh không sáng-tác hay xuất-bản những tác-phẩm nào xét ra trái ngược rõ rệt với mục-tiêu thứ hai của chính-sách giáo-dục đại-chúng (thí-dụ : những tác-phẩm, những bài báo cáo có ảnh-hưởng không tốt về phương-diện luân-lý phạm tới thuần-phong mỹ-tục chẳng hạn).

b/- Sáng-tác hay xuất-bản những tác-phẩm, những bài báo cáo có tác-dụng giáo-dục đại-chúng về phương-diện văn-hóa tổng-quát, về phương-diện đức-dục cũng như về phương-diện công-dân giáo-dục.

c/- Dành riêng một mục trong các tờ báo hàng ngày để đăng các bài cổ tác-dụng giáo-dục đại-chúng về các phương-diện văn-hóa tổng-quát, đức-dục và công-dân giáo-dục.

7/- Tổng-Thanh-lọc (không phải là kiểm-duyet) các ấn-phẩm trái với thuần-phong mỹ-tục, Công việc 'Tổng-thanh-lọc' này chỉ nhằm mục-dịch loại bỏ, cấm bày bán, lưu-hành, tàng trữ các ấn-phẩm xấu xa nguy hại đó.

Công việc thanh-lọc các ấn-phẩm (sách báo, tạp chí v..v.) tồi bại, phương-hại tới thuần-phong mỹ-tục, một công việc hết sức tế-nhị, vô-cùng khó khăn, vì những người phụ-trách công-việc phải có một tinh thần bất vụ-lợi, khách-quan vô-tư và sáng suốt. Công việc đó cần sự phối hợp hoạt-dộng rất mật-thiết giữa chính-quyền và các cơ-quan đ. diện các nhà văn, nhà báo, nhà xuất bản.

III/- VẤN-ĐỀ GIÁO-DỤC CÁC SINH-VIÊN, HỌC-SINH PHẢI THI-HÀNH NHIỆM-VỤ QUÂN-DỊCH.

Cần làm thế nào để giúp cho các thanh-niên này có thể tiếp-tục công-việc học-tập bị lỡ dở, ngay trong thời kỳ tại ngũ.

1/- Đối với các học-sinh Quân-nhân chưa tốt-nghiệp bậc Trung-học, vấn-đề có thể giải-quyết tương-đối dễ-dàng theo cách thức sau đây :

a/- Tổ-chức việc phân-phát đến tận tay họ các giảng văn in hay quay ronéo về các môn học liên-quan đến chương-trình học của họ.

b/- Tổ-chức riêng cho họ những khóa thi đặc-biệt với Hội-Đồng Giám-khảo riêng biệt để họ có thể thi lấy bằng Tú-tài, ngay trong thời-kỳ tại ngũ.

Lẽ dĩ-nhiên đối với những khóa thi Tú-tài này sẽ áp-dụng một chương-trình thi có tính cách hạn-chế. Hạn-chế

đây có nghĩa là trong chương-trình thi viết hay vấn-đáp sẽ không khảo-sát họ về những môn học nào mà họ đã có dịp học hỏi trong thời-kỳ tại ngũ, nhờ những lớp học về văn-hóa cho quân-nhân mà Bộ Quốc-Phòng đã tổ-chức được...

2/- Đối với các sinh-viên Đại-học vì phải thi-hành nhiệm-vụ quân-dịch nếu phải bỏ dở công-việc học-hành. Không thể tổ-chức những kỳ thi đặc-biệt với chương-trình hạn-chế dành riêng cho họ được, vì công việc này quá phức-tạp và quá khó khăn, nhưng ít ra, cũng có thể tạo cho họ những điều kiện thuận-tiện để giúp cho họ tiếp-tục công việc học tập ngay trong thời-kỳ tại ngũ. Đại-khái có thể tổ-chức việc phân phát đến tận tay họ các giảng-văn hay các tài-liệu học tập cần-thiết, cho họ được nghỉ phép dễ dàng tham-dự các kỳ thực-tập mà các Phân-khoa Đại-học sẽ tổ-chức riêng cho các sinh-viên Quân-nhân trong mỗi niên học.

V Ngoài ra, cũng cần tổ-chức những lớp dạy nghề cho các Sinh-viên quân-nhân để giúp họ có thêm phương-tiện mưu-sinh sau khi được giải-ngũ và trở về đời sống dân-sự.

IV.- VẤN-ĐỀ GIÁO-DỤC GIA-ĐÌNH.

Để thực hiện mục-tiêu thứ tư là giáo-dục các bậc làm cha, mẹ tương-lai cần áp-dụng các biện-pháp sau đây :

- Tổ-chức thường-xuyên các khóa học chuẩn-bị hôn-nhân, các lớp Ưng-nhi, các khóa học về tâm-lý Sư-phạm trẻ em, các khóa học về mẫu-giáo dành riêng cho các Thanh-niên Nam Nữ sắp lập gia-đình, các Cha, Mẹ. Có thể dùng các phương tiện vô-tuyến truyền-thanh hay truyền-hình để tổ-chức những khóa học nói trên.

V.- VẤN-ĐỀ GIÁO-DỤC THƯỜNG-XUYÊN CHO MỌI GIỚI.

Giúp cho những nhóm người, những khối người trong

cộng-đồng Quốc-Gia nói khác mọi giai-tầng xã-hội giải-quyết dễ dàng các nhu-cầu học-vấn đặc-biệt của giới họ về phương-diện văn-hóa tổng-quát cũng như về phương-diện chuyên-nghiệp. Lễ dĩ nhiên cần phải có sự cố-gắng riêng biệt của các nhóm người, các giai-tầng xã-hội đó, nhưng sự hướng-dẫn của chính-quyền vẫn là điều tối cần-thiết.

Chính-quyền (đây là Ủy-ban liên-Bộ phụ-trách thi-hành chính-sách giáo-dục đại-chúng đã nói ở trên), cần hợp-tác mật-thiết với các đoàn-thể chuyên-nghiệp và các Hội-đoàn các Hội Ái-hữu quy-tụ những người cùng trong một giới hay cùng làm một nghề để tổ-chức những lớp học văn-hóa hay những khóa tu-nghiệp, hội-thảo nhằm mục-đích trao đổi kinh-nghiệm hành nghề giữa những người cùng trong một nghề. Để hướng dẫn những khóa tu-nghiệp hay những khóa hội-thảo này, chính-quyền có thể mời những chuyên-viên ngoại-quốc có đầy đủ khả năng và kinh-nghiệm dày dặn để phụ-trách công việc này. Phương-pháp giáo-dục cần phải thích-hợp với mọi giới, mọi lứa tuổi để có thể đáp ứng các nhu-cầu học hỏi có tính cách riêng biệt của họ.

Chính-quyền cũng nên tổ-chức các kỳ-thi hàng năm để lựa chọn những người thợ lành nghề, những Kỹ-sư giỏi, những chuyên-viên xuất-sắc cần được gửi ra ngoại quốc để học hỏi thêm kinh-nghiệm. Chính quyền cũng nên giúp phương-tiện để cho các đoàn-thể chuyên-nghiệp, các hội-đoàn hay hội ái-hữu để họ có đủ phương-tiện xuất bản các sách, báo, mua các phim tài-liệu cần thiết cho công-việc trao-đổi kiến-thức chuyên-nghiệp của các người trong đoàn-thể họ.

VI.- VẤN-ĐỀ GIÁO-DỤC THANH-THIỆU-NIÊN Ở NGOÀI KHUNG CẢNH HỌC-DƯỜNG VÀ GIA-ĐÌNH.

Để giúp thanh-thiếu-niên có phương-tiện sinh-hoạt ngoài học-đường, chính-quyền cần yểm-trợ những tổ-chức của

họ nhằm phát-triển đời sống tập-thể và các đức-tính xã-hội bằng các biện-pháp sau đây :

1/- Khuyến-khích và yểm-trợ các hội-đoàn.

Ngoài giáo-dục gia-đình và học-đường, sinh-hoạt hội-đoàn là phương-thức giáo-dục đại-chúng rất tốt đẹp có tác-dụng đào-tạo hữu-hiệu những công-dân gương-mẫu cho xã-hội. Do đó, các hội-đoàn thanh-thiếu-niên có mục-đích giáo-dục huấn-luyện tuổi-trẻ, cần được khuyến-khích thành-lập và yểm-trợ tích-cực, để càng ngày càng phát-triển và hoàn-bị. Sự khuyến-khích và yểm-trợ này cần được cụ-thể-hóa bằng việc :

- ♦ Áp-dụng thủ-tục điều-tra và hợp-thức-hóa tổ-chức giản-dị và mau chóng.
- ♦ Giúp đỡ, tùy theo nhu-cầu, việc huấn-luyện cán-bộ, cung-cấp trụ-sở và các phương-tiện sinh-hoạt khác, kể cả tài-chánh.

2/- Tạo cơ-hội hợp-tác giữa thanh-niên.

Cần tạo cơ-hội và điều-kiện thích-hợp để các Hội-đoàn và các giới thanh-thiếu-niên sinh-hoạt chung với nhau tại từng cộng-đồng địa-phương, cũng như trên bình-diện quốc-gia. Tìm cách để cho giới trẻ dù trong hay ngoài học-đường bằng những tổ-chức và khung-cảnh sinh-hoạt thuận-lợi và bình-thường, có thể đóng góp tích-cực ý-kien và hành-động vào sinh-hoạt xã-hội chung, nhất là trong những vấn-đề của họ hoặc liên quan trực tiếp đến họ. (Chẳng hạn việc lành-mạnh-hóa các sinh-hoạt giải-trí của giới trẻ, bài trừ nạn thanh-thiếu-niên du-đảng, thanh-toán nạn thiếu-niên thất học v..v..)

3/- Cung ứng cho thanh-niên phương-tiện và cơ-hội để sinh-hoạt và được huấn-luyện :

- Mở các Trung-tâm sinh-hoạt và giải-trí, các cơ sở thể-thao thể dục, các câu-lạc-bộ và quán trọ dành riêng cho thanh-niên tại các địa-phương.

- Tổ-chức, khuyến-khích và yểm trợ các khóa-huấn-luyện thanh-niên, các trại hè các trại công-tác hội-thảo và sinh-hoạt, các cuộc du-ngoạn, các cuộc thi đua thể-thao thể-dục cho các thanh-thiếu-niên trong cũng như ngoài các đoàn-thể, nhất là cho các thanh-thiếu-niên lao-động.

CHƯƠNG V

GIÁO - HƯC

---oOo---

I.- NHẬN-ĐỊNH TỔNG-QUÁT VỀ NHIỆM-VỤ VÀ SỨ-MẠNG CỦA GIÁO-CHỨC :

Sự tiến-bộ của giáo-dục một phần lớn do phẩm-chất, khả-năng chuyên-môn và những đức-tính về nhân-cách, sự-phạm và lương-tâm chức-nghiệp của giáo-chức.

Nghề-nghiệp của giáo-chức đòi hỏi không những một tầm hiểu biết sâu rộng và những khả-năng chuyên-môn, được thâu thập qua sự học hỏi đĩnh dẫn và liên tục mà cả một tinh-thần trách-nhiệm đối với cá-nhân, xã-hội và thanh-thiếu-niên, ngõ hầu tạo một nếp sinh-hoạt hữu-hiệu trong công-cuộc giáo-dục.

Nhiệm-vụ của giáo-chức rất nặng nề và phức-tạp : ngoài công việc giảng-huấn, giáo-chức còn phải nghiên-cứu về ngành chuyên-môn của mình, cũng như tham-dự vào những sinh-hoạt khác của cộng-đồng, miễn không phương hại đến sự hành-nghề của mình.

II.- ĐÀO-LUYỆN GIÁO-CHỨC :

Công-cuộc đào-luyện giáo-chức nhằm mục-đích khai-triển sự hiểu biết tổng-quát và chuyên-môn, khả-năng giáo-dục, ý-thức trách-nhiệm góp phần bằng sự giảng dạy cũng như bằng lối sinh-hoạt của nhà giáo, vào tiến-bộ xã-hội, kinh-tế và văn-hóa.

Sự tuyển chọn những người được huấn-luyện để trở thành giáo-chức phải căn-cứ vào nhu-cầu cung-cấp cho xã-hội một số đầy đủ giáo-chức công cũng như tư có những đức-tính luân-lý, trí-thức và thể-chất cũng khả-năng chuyên-môn cần-thiết.

Để vào nghề, giáo-chức cần phải được huấn-luyện đầy

đủ về chuyên-môn cũng như về phương-pháp giáo-dục. Riêng về các cấp Tiền học đường và phổ-thông, sự học tập những phương-pháp giáo-dục rất cần-thiết trước khi vào nghề giáo-chức.

Để cung-cấp đầy đủ giáo-chức cho các trường công-lập/các tư-thục, cần quan-niệm rộng-rãi các trường Sư-phạm để những người muốn trở thành giáo-chức có thể vào học. Nên mở thêm trường Sư-phạm và giúp các Đại-học tư mở các trường hay các lớp sư-phạm.

Tu-nghiệp giáo-chức rất cần-thiết để cải-tiến phẩm-chất và nội-dung của sự giảng-dạy cũng như các phương-pháp giáo-dục.

Giáo-chức có đủ tài-liệu để luôn luôn cải-tiến phương-pháp giảng-dạy. Cần tổ-chức những buổi họp của các giáo-chức cùng dạy một môn trong một trường để thảo-luận về phương-pháp giảng-dạy môn đó.

Những khóa tu-nghiệp định-kỳ phải được tổ-chức để mỗi mỗi giáo-chức được tu-nghiệp.

Tùy theo nhu-cầu của ngành giảng-huấn giáo-chức sẽ được gửi đi tu-nghiệp ở ngoại-quốc. Giới hữu trách nên khuyến-khích và nâng đỡ những giáo-chức muốn du-khảo trong nước hay ngoại-quốc để nâng cao trình-độ hiểu biết về chức-nghiệp và ngành chuyên-môn.

III.- QUYỀN-LỢI GIÁO-CHỨC :

Giáo-chức mọi cấp và mọi ngành phải được hưởng một quy-chế phù-hợp với nhiệm-vụ và sứ-mạng của họ trong xã-hội. Quy-chế này cần được sớm ban-hành.

Họ phải được đãi-ngộ xứng-đáng, hưởng lương-bổng và phụ-cấp đầy-đủ để có thể chuyên-tâm làm bổn-phận chức-nghiệp và sống một đời sống tương xứng với vai-trò của mình

trong xã-hội.

Chính-quyền cũng như xã-hội phải trừ-liệu những biện-pháp thích đáng để tạo môi-trường thuận-lợi ngõ hầu giáo-chức có thể thực-hiện trọng-trách của mình với lương-tâm chức-nghiệp.

Các giáo-chức cần tổ-chức những hiệp-hội giáo-chức để có thể sinh-hoạt trong cộng-đồng những người đã chọn chức-nghiệp giáo-dục các thế-hệ trẻ.

Các giáo-chức có quyền lập nghiệp-đoàn và Chính-phủ phải thừa nhận quyền này cũng như phải tạo điều kiện thuận-lợi để giáo-chức có thể thực thi quyền này.

CHƯƠNG VI :

T U - T H U C

I.- NGUYÊN-TẮC CĂN-BẢN VỀ TƯ-THỰC :

1/- Con người có quyền và có bổn-phận học hỏi theo năng-khiếu và chí-hướng của mình để phát-triển khả-năng, hoàn-thành nhân-cách và chu-toàn trách-nhiệm phụng-sự quốc-gia, nhân-loại.

Các vị phụ-huynh có quyền và có bổn-phận phải dưỡng-dục con em mình để chúng có thể trở thành những công-dân tốt, và có khả-năng hoàn-thành sứ-mạng làm người.

Bởi vậy, trong một quốc-gia chấp-nhận lý-tưởng tự-do dân-chủ, quyền được học hỏi và lựa chọn trường học thích nghi cho chính mình hay cho con em mình là một trong những quyền công dân mà Quốc-gia chẳng những đương-nhiên công-nhận, mà còn có nhiệm-vụ yểm-trợ một cách công-bằng và hữu-hiệu để quyền này được hành xử trọn vẹn ở mọi công-dân.

2/- Tư-thực đã và đang đóng góp một phần quan trọng trong việc giáo-dục thanh thiếu-niên, đã và đang tiếp xúc một cách hữu-ích với Chánh-quyền trong việc đào tạo những con người hữu-dụng cho xứ sở bởi vậy dầu sự cưỡng bách giáo-dục có xảy ra đến bất cứ cấp bậc nào, vai trò đặc biệt của tư-thực cũng vẫn phải được duy-trì hầu đáp ứng những nhu cầu tạp đa của mọi người dân, ở mọi tầng lớp xã-hội trong tinh-thần tự-do dân-chủ mà Bản-Tuyên-Ngôn Quốc-tế Nhân-quyền Liên-Hiệp Quốc và Hiến-Pháp Việt-Nam Cộng-Hòa công-nhận.

3/- Trong nguyên-tắc Tự-Do Giáo-Dục, mọi công-dân, mọi đoàn thể đều có quyền mở trường để truyền bá học vấn theo những lý-tưởng nhằm phục vụ quốc-gia hay đường-hướng mà Chánh-sách Văn-hóa Giáo-dục đề ra, miễn là thể nhân hay pháp nhân đó

hội đủ các điều kiện pháp-lý mà luật-lệ quốc-gia quy-định.

4/- Mặc dầu sự ^{hình} thành xuất-phát từ căn bản tư-nhân, nhưng vì tương lai của những công dân được đào-tạo từ tư-thực, chánh quyền có bổn phận phải thường-xuyên kiểm soát chặc-chẽ cũng như khuyến-khích và nâng đỡ một cách hữu-hiệu để các tư-thực có thể làm tròn nhiệm vụ của mình.

II.- QUYỀN-HẠN CỦA TƯ-THỰC :

1/- Là một cơ-sở văn-hóa giáo-dục, Tư-thực không thể bị lệ thuộc chế độ thuế-khóa áp dụng cho các xí-nghiệp, hay những cơ-sở thuần-túy kinh-doanh. Đối với các tư-thực bất vụ-lợi, chánh-quyền nên khuyến-khích và nên miễn hẳn việc đánh các sắc-thuế.

Một đạo luật xác nhận các tư-thực là những cơ-sở văn-hóa giáo-dục cần sớm được ban hành.

2/- Đối với các tư-thực xứng đáng, hội đủ điều-kiện công-ích, Chánh-quyền phải tích-cực yểm-trợ để các con em theo học tư-thực cũng được hưởng những quyền-lợi như-học-sinh công-lập.

3/- Giáo-chức tư-thực phải được hưởng quyền-lợi nghề-nghiệp dành cho giáo-chức công-lập : tham dự các kỳ thi, tham dự các khóa tu nghiệp do Chánh-quyền tổ-chức, xuất-ngoại nghiên-cứu, tu-nghiệp và dự những khóa hội-thảo quốc-tế,... với những điều-kiện thuận lợi như giáo-chức công-lập.

4/- Tư-thực đứng-đầu, hội đủ các điều-kiện luật-định, phải được hưởng các quyền của trường công lập.

Sinh-viên, học-sinh theo học cũng như tốt-nghiệp từ những tư-thực này phải được đối xử tương đương với sinh-viên học-sinh công-lập.

Trong việc địa-phương hóa giáo-dục, tư-thực phải được để ý ngang hàng với các trường công-lập.

5/- Phải có một cơ cấu đại diện tư-thực do các Hiệp-Hội tư-thực bầu lên bên cạnh Chánh quyền Trung-ương và địa-phương để tham gia ý-kiến với Bộ Giáo-Dục trong việc tổ-chức và điều-hành guồng-máy giáo-dục quốc-gia.

III.- NHIỆM-VỤ CỦA TƯ-THỰC :

1/- Mục-tiêu giáo-dục 'đào-luyện con người' phải được tư-thực đặt lên hàng đầu và xem đó là nhiệm vụ chánh yếu của mình.

Những hành-động và cử-chỉ dị nghĩa có thể đồng hóa học đường với một xí-nghiệp hay một cơ-sở thương-mại phải được loại bỏ.

2/- Tư-thực có trách nhiệm trực-tiếp đối với tương-lai của các thanh thiếu niên do mình đào tạo. Bởi vậy tư-thực phải triệt để tuân giữ các luật-lệ quốc-gia ấn-định cho tư-thực trong đó vấn đề quản-trị đúng phép học-đường, phát-huy trường-sở, cải tiến giáo-dục, tuyển-chọn, huấn-luyện và tu-nghiệp giáo-chức, sĩ số, kỹ-luật, vệ sinh, an-ninh vật-chất và tinh-thần cho toàn-thể học-sinh, là những điểm tối thiểu, không thể xao-lãng được.

3/- Các tổ-chức tư-thực hiện-thời cần hợp-tác để đi đến một đường lối chung và kết hợp thành một tổ chức ở cấp bực Khu cũng như Trung-ương (Hội-Đồng Tư-thực), khả dĩ đưa ra những tiêu chuẩn rõ-ràng bảo-đảm quyền-lợi của tư-thực cũng như phẩm-chất của chế độ học vấn và thi-cử.

Hội-Đồng Tư-thực phải được Bộ Giáo-dục hội ý để qui định những tiêu-chuẩn cần-thiết về cơ-sở và khả-năng của các tư thực hầu xếp hạng tư-thực theo giá-trị khách quan, khả dĩ giúp phụ-huynh chọn lựa được trường xứng đáng để gửi gắm con em mình.

4/- Một qui-chế tư-thực mà trong đó mọi vấn đề học-vấn hành-chánh, kỹ-luật, huấn-luyện, lương, hưu bổng, giờ hạn hành nghề của giáo-chức, ... đều sẽ được đề cập đến, cần phải được

Hội-Đồng Tư-Thực và Bộ Giáo-Dục hợp soạn thảo để sớm ban-hành.

IV.- TRƯỜNG NGOẠI-QUỐC TRÊN LÃNH-THỔ VIỆT-NAM :

Sự hiện-hữu của trường ngoại-quốc trên lãnh thổ Việt-Nam Cộng-Hòa là một thực-tại và liên hệ đến nhiều khía cạnh.

Trên khía cạnh thuần-túy Văn-Hóa Giáo-Dục ngoài những Trung-Tâm Văn-Hóa của các Sứ-Quán Ngoại-Quốc, có thể chấp nhận cho hoạt động trên lãnh thổ Việt-Nam Cộng-Hòa các Trường Cao-Đẳng Kỹ-thuật và Chuyên-nghiệp, các Trường Đại-Học chuyên-khoa ngoại-quốc cần-thiết cho nhu cầu phát-triển quốc-gia, với điều kiện.

- Phải có sự hõ-tương về quyền lợi giữa Việt-Nam và quốc-gia liên-hệ.

- Phải có sự kiểm-soát chắc chắn và hữu-hiệu của chính quyền để sự hoạt-động của các trường này không phản lại tinh-thần dân-tộc và không làm cản trở sự phát-triển của Đại-Học Việt-Nam.

CHƯƠNG VII.-

VẤN - ĐỀ DU - HỌC

-:-:-:-:-

I.- MỤC-TIÊU :

Du học là một vấn đề quan-trọng đặc-biệt đối với công-
cuộc phát-triển quốc-gia. Chính-quyền phải có một chánh-sách
hợp-lý và hữu-hiệu, một kế-hoạch quy-mô, thực-tế, khả-dĩ khiến
cho Du-Học không thể trở thành một hình-thức phung-phí ngân-quỹ
và nhân-tài của Quốc-gia, tạo thêm bất công xã-hội, mà thực sự
phải là một cách đầu tư thiết-thực và hữu-ích tài-lực, nhân-lực
đặc-biệt trí-thức của xứ sở.

Mục-tiêu của Chánh-sách Du-Học này nhằm :

1/- Vạch ra một số nguyên-tắc và biện-pháp cần-thiết để
chấm dứt ngay tình-trạng bất công hiện nay trong vấn đề du-học,
ngõ hầu tài-nguyên và nhân-lực quốc-gia không bị phung-phí một
cách oan uổng giữa lúc mọi tầng lớp nhân-dân và sinh-viên học-
sinh Việt-Nam đang phải chấp nhận quá nhiều hy-sinh cho sự
phung phí đó.

2/- Hoạch-định những đường hướng tổng-quát nhằm làm căn-bản
chung cho việc soạn thảo kế-hoạch du-học tương-lai, trong đó có
việc ấn-định ngành học, phương-thức lựa chọn, theo dõi du-học-
sinh cũng như việc thu nhận, đãi-ngộ sinh-viên hồi hương và chế-
tài đối với những trường-hợp bất-phục-tùng.

II.- CÁC VẤN ĐỀ DU HỌC :

1/- Việc chọn ngành : Chánh-phủ phải có một kế-hoạch du-học
cụ-thể, trong đó xếp đặt rõ ràng theo thứ-tự ưu-tiên những ngành
học nào và của quốc-gia nào cần-thiết cho sự phát-triển xứ sở,
để có thể căn cứ vào đó mà hướng-dẫn các ứng-viên chọn ngành
học thích-hợp với năng-khiếu mình, cần-thiết cho xứ sở mình,

cũng như chuẩn-bị cho du-học-sinh sẵn sàng để không còn bỡ ngỡ khi bước chân đến đất lạ.

2/- Vấn đề tuyển chọn du-học-sinh :

a)- Việc tuyển chọn du-học-sinh phải được thực-hiện một cách công minh, hợp lý chiếu theo nhu cầu quốc-gia đã được ấn-định trước.

b)- Trên nguyên-tắc chỉ nên cho đi du-học những người đã có trình-độ đại-học, tức là phải xong cử-nhân, kỹ-sư hay một văn-bằng tương-đương với các học-sinh thật xuất-sắc đã hoàn-tất học-trình trung-học phổ-thông (học xong lớp 12) hoặc có một học lực được thừa nhận tương-đương có thể được đặc-biệt cứu xét cho đi du-học những ngành mà đại-học Việt-Nam chưa tổ-chức giảng dạy với điều-kiện phải có khả-năng sinh-ngữ khả-dĩ học tập hữu-hiệu tại nơi đi du-học.

Riêng những ứng-viên xuất-dương ngắn hạn (không quá 2 năm) để học nghề chuyên-môn (công-nghệ hay canh-nông) không buộc phải có trình-độ học lực nói trên. Sự tuyển-chọn sẽ chú-trọng vào khả-năng chuyên-môn cần-thiết và nhu cầu chuyên-viên của cơ quan hay xí-nghiệp gửi đi.

c)- Chỉ cấp học-bổng (quốc-gia hay ngoại-viện) cho những phần-tử ưu-tú, trong số này ưu-tiên phải dành cho những thành phần xã-hội cần được nâng-đỡ.

d)- Nên cấp học bổng cho những người đã có trình-độ đại-học hơn là cho các học-sinh mới vừa tốt-nghiệp trung-học.

3/- Vấn-đề theo dõi du-học-sinh :

a)- Chính-quyền phải thường-xuyên tổ-chức hướng-dẫn giúp đỡ để các ứng-viên có đủ dữ-kiện tìm hiểu, chọn lựa nơi học và ngành học cho phù-hợp với khả năng, hoàn cảnh cá-nhân đồng thời cũng đáp ứng nhu cầu đất nước.

b)- Trong suốt học trình, kể từ lúc du-học-sinh rời quê hương, chính quyền phải luôn luôn theo dõi sự học tập cũng như cuộc sống của họ ngõ hầu có thể kịp thời giúp đỡ, hướng dẫn, bảo-vệ quyền-lợi của họ một cách tích-cực và hữu-hiệu, cũng như xữ-dụng khả-năng của họ trong công cuộc phát-triển quốc-gia.

c)- Phải thường-xuyên liên-lạc, phổ-biến rộng rãi đến các du-học-sinh những tiến-trình liên quan đến tình trạng quê-hương, nhất là viễn-ảnh tương-lai của họ khi trở về xứ sở.

4/- Vấn đề thâu nhận, đãi ngộ du học sinh hồi hương :

Kế-hoạch thâu-nhận và xữ-dụng các du học-sinh thành-tài hồi-hương phải là một kế-hoạch chung của quốc-gia, có tính cách lâu dài, và hợp-lý, trong đó sự đãi-ngộ xứng đáng cần phải được đặc-biệt lưu ý, nhưng cũng không nên tạo thêm quá nhiều bất công đối với các sinh-viên tốt-nghiệp tại Việt-nam vốn đã chịu quá nhiều hy-sinh cho sự tồn-tại của đất nước.

Vấn đề thâu chúng và xữ-dụng du-học-sinh hồi-hương cần phải được trả-liệu ngay từ khi công nhận cho du-học-sinh xuất-ngoại.

5/- Chế-tài đối với các trường-hợp bất-phục-tùng ?

Coi là bất-phục-tùng, những du-học-sinh đã tốt-nghiệp nhưng không chịu hồi-hương theo hạn kỳ, mặc dầu quốc-gia đang cần đến họ.

Chánh-phủ phải có một biện-pháp chế-tài thật hữu-hiệu khả-dĩ loại trừ được những trường-hợp lạm-dụng hoặc bất chấp luật-lệ như hiện nay.

Phụ-huynh và du-học-sinh phải liên đới chịu những hậu-quả của biện-pháp chế-tài này.

6/- Giai-đoạn chuyển-tiếp :

Nên đình chỉ ngay chế-độ du-học gọi là tự-túc như từ trước tới nay, nghĩa là các ứng-viên muốn du-học tự-túc không

thể được hưởng biện-pháp chuyển-ngân theo hối-suất cố trợ-cấp.

Đối với các du-học-sinh hiện đang theo học ở hải-ngoại với chế độ du học cũ, Chánh-quyền nên sớm có biện-pháp dứt khoát. Biện-pháp này không nên đi quá xa các chánh điếm vừa vạch ra trên đây cho vấn đề du học, khiến cho sự bất-công cứ tiếp diễn mãi và những người đã từng đã từng hy-sinh lại phải tiếp-tục hy-sinh.

III.- HỘI-ĐỒNG DU-HỌC :

Kế-hoạch du-học là một kế-hoạch quốc-gia bao gồm nhiều lãnh vực hoạt động trong xã-hội. Bởi vậy, cần có sự phối hợp của nhiều Bộ, hoặc nhiều cơ-quan để ^{gùng} hoạch-định cũng như thực-thi thì mới hy-vọng có kết-quả hữu-hiệu.

Hội-Đồng Du-Học chỉ có thể tồn-tại trong vai trò và nhiệm-vụ này. Và không nên làm vai trò của Hội-Đồng Du-Học với trách-nhiệm của Bộ Giáo-Dục.

